

WILLIAM SHAKESPEARE

ROMEO EN JULIA

VERTALING JAC. VAN LOOY
(1910)

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

De Nieuwe Toneelbibliotheek

Tekst #NR 648

ROMEO EN JULIA (1910)

1.

1599, William Shakespeare, © 1910, Jac. van Looy

De Nieuwe Toneelbibliotheek, Tekst #648
1599, William Shakespeare
1910, Vertaling Jac. van Looy
Eerste DNTBdruk 2021

isbn 978-94-6076-648-0
nur 307

Niets uit deze uitgave mag worden opgevoerd of verveelvoudigd zonder schriftelijke toestemming van de schrijver en De Nieuwe Toneelbibliotheek

No part of this book may be reproduced in any way without written permission from the writer and De Nieuwe Toneelbibliotheek

De Nieuwe Toneelbibliotheek bestaat uit
Mara Aronson
Connie Nijman
Ditte Pelgrom
Redacteur
Jona Hoek

Typografie en basis lay-out
Connie Nijman
Printwerk
Hollandridderkerk, Ridderkerk

info@denieuwetoneelbibliotheek.nl
Postadres De Nieuwe Toneelbibliotheek
Willem Beukelsstraat 42 1097 ct Amsterdam

Dit boekje is online te bestellen op:
www.denieuwetoneelbibliotheek.nl

Dramatis personae.

Escalus	<i>prins van Verona</i>
Paris	<i>een jong edelman, bloedverwant van den prins</i>
Montagu	<i> hoofden van twee huizen</i>
Capulet	<i> in geschil met elkander</i>
Oom	<i>van Capulet</i>
Romeo	<i>zoon van Montagu</i>
Mercutio	<i>bloedverwant van den prins, en vriend van Romeo</i>
Benvolio	<i>neef van Montagu en vriend van Romeo</i>
Tybalt	<i>neef van mevrouw Capulet</i>
Broeder Laurens	<i>een franciskaner</i>
Broeder Johannes	<i>van dezelfde orde</i>
Balthazar	<i>dienaar van Romeo</i>
Samson	<i>dienaars van Capulet</i>
Gregorius	
Peter	<i>een andere dienaar van Capulet</i>
Abraham	<i>dienaar van Montagu</i>
Een apotheker	
Drie muzikanten	
Chorus	
Lijfknaap van Paris; een andere lijfknaap; een officier.	
Mevrouw Montagu	<i>huisvrouw van Montagu</i>
Mevrouw Capulet	<i>huisvrouw van Capulet</i>
Julia	<i>dochter van Capulet</i>
Voedster	<i>van Julia</i>
Burgers van Verona; bloedverwanten van beide huizen; gemaskerden; wachters en gevolg.	

Tooneel: Het stuk speelt voor het grootste gedeelte in Verona; eenmaal, in het vijfde bedrijf, in Mantua.

proloog

chorus

In 't schoon Verona, plaats van ons tooneel,
Twee huisgezinnen, even hoog van stande,
Uit ouden wrok weêr stoken nieuw krakeel,
Dat burgerbloed bezoedelt burgerhanden.
Uit het noodlottig ras dier huizen-in-strijd,
Een paar gelieven, voorbeschikt, ontsproot,
Wier ongeluk, beweenenswaardigheid,
Verzoent, bij 't graf, hun ouders na hun dood.
't Schriklijk verloop van hun gedoemde min,
Het duren van der ouderen krakeel,
Dat slechts der kindren eind kon toomen in,
Is het twee-urig spel op ons tooneel;
Waarvoor, als ge ons geduldig oor wilt geven,
Wat falen moog, wij ernstig zullen streven.
Af.

eerste bedrijf

TOONEEL I

Een openbaar plein.

Samson en Gregorius van het huis Capulet komen op met zwaarden en schilden.

samson Op mijn woord, Gregorius, we zullen aanpakken.

gregorius Neen, dan zouden we pakknechten zijn.

samson Ik meen, wij gaan niet bij de pakken neêrzitten, we slaan er op los.

gregorius Wel, zoolang ik je ken, kon jij je biezen goed pakken.

samson Ik sla gauw als ik in roering ben.

gregorius Maar je roert je niet gauw om te slaan.

samson Een hond van dat Montagu-huis brengt me in roering nou.

gregorius Roeren is bewegen en dapper zijn is staan: wanneer jij beweegt ga je lopen.

samson Een hondsvot van dat huis zal me beroeren te blijven staan. Ik sta pal tegen iederen knecht of maagd van de Montagu's.

gregorius Dan toon je een zwakke kerel te zijn; de zwaksten blijven altijd achter de palen.

samson Da's waar; daarom moeten de wijven, als zijnde de zwakste vaten, binnen de palen worden gehouden en daarom zal ik Montagu's knechten buiten de palen gooien en pal staan tegen zijn maagden.

gregorius De twist is tusschen de meesters en tusschen ons hun manvolk.

samson 't Is me al eender; ik zal me een tyran toonen: als ik met de knechts heb gevochten, zal ik genadig zijn met de maagden; ik zal ze den kop afslaan.

gregorius De koppen van de maagden?

samson Ja, de koppen van de maagden, niet mijn eigen kop; neem het maar op zoo je het voelt.

gregorius Wie het in zich opneemt zal het wel voelen.
samson Mij zullen ze voelen, zoolang ik in staat ben tot pal staan;
iedereen kent me als een lastig stuk vleesch.
gregorius Het is maar goed dat je geen visch bent, was je dat, dan was
je al lang gezouten. Trek je speelgoed; hier komen ze aan van 't huis
Montagu.
Abraham en Balthazar komen op.
samson Mijn naakte wapen is er uit; kom maar op; ik zal je een
rugsteuntje geven.
gregorius Wat! draai jij je rug toe en loop je?
samson Wees maar niet bang.
gregorius Nee, die 's mooi, ik bang voor jou!
samson Laat ons de wet aan onze kant houden; laten zij beginnen.
gregorius Ik zal mijn voorhoofd fronsen als ik langs ze loop, laten zij 't
maar opnemen zoo ze lusten.
samson Nee, zoo ze durven. Ik zal met mijn nagel naar hen knippen;
dat zet ze ten schande, als ze 't verdragen kunnen.
abraham Knipt gij met uw nagel naar ons, menheer?
samson Ik knip met mijn nagel, mijnheer.
abraham Knipt gij met uw nagel naar ons, menheer?
samson Is de wet op onze kant als ik ja zeg?
gregorius Neen.
samson Nee, menheer, ik knip niet met mijn nagel naar u, menheer;
maar ik knip met mijn nagel, menheer.
gregorius Wou je bakkeleien, menheer?
abraham Bakkeleien, menheer! nee, menheer.
samson Als u het doen wilt, stel ik me ten dienste; een man dien ik zoo
goed als d'uwe.
abraham Geen beteren.
samson Best, menheer.
gregorius Zeg »een beteren«: hier komt er een aan van mijn meesters
maagschap.
samson Ja, »een beteren«, menheer.
abraham Je liegt.
Benvolio komt op.
samson Trek als je kerels bent. Gregorius, denk om je ratelslag.

Zij vechten.

benvolio Weg, narren! *slaat hun de wapens neêr*
Steek op je zwaarden, ontoerekenbaren!

Tybalt komt op.

tybalt Wat, kruist gij met dat laffe tuig uw zwaard?
Wend u, Benvolio, pas op uw leven.

benvolio 'k Sticht enkel vrede; steek uw wapen op,
Of help mij om te scheiden deze kerels.

tybalt Wat, trekken en vrede stichten? 'k Haat het woord
Als 'k hel haat, alle Montagu's en u.

Stel u te weer, lafferd.

Zij vechten.

*Verschillende personen komen op van beide Huizen, mengen zich in de
twist, dan komen Burgers op met knodsen.*

eerste burger Hei! knodsen, bijlen, pieken! sla, sla neêr!

Neêr met de Capulets! neêr met de Montagu's!

Capulet in huisgewaad en Mevrouw Capulet komen op.

capulet Wat een geweld! Geef mij mijn slagzwaard, ho!
mevrouw capulet Een kruk, een kruk! Wat schreeuwt gij om een
zwaard.

Montagu en Mevrouw Montagu komen op.

capulet Mijn zwaard, zeg 'k! – de oude Montagu kwam,
En bluft met 't bloote lemmer mij te tergen.

montagu Gij schurkge Capulet! – Houd mij niet tegen.

mevrouw montagu Geen voet verzet ge om vijanden te zoeken.

Prins komt op met gevolg.

prins Opstandelingen, hateren van peis,
Ontwijders van dit tweespalt-slechtend zwaard! –

Zij hooren niet? – Wat, ho! gij menschen, beesten,

Die bluscht het vuur van uw verfoeibre dolheid

Met 't purperrood dat uit uw aardren spuit, –

Op poene van den folter, werpt ter aarde

Die tuchteloze wapens uit uw handen;

Hoort 't richtwoord aan van uw verbolgen prins. –

Reeds driemaal om een beuzelachtig woord,

Door u, Capulet d'oude, u, Montagu,

De rust van onze straten werd verstoord;
 Veroorzaakt dat Verona's vroede burgers
 Hun deftige sieradiën verzaakten,
 En oud geweer in oude handen drilden,
 Kankrig door vrede, om uw kankerig twisten.
 Indien gij nog eens stoort de rust der straten,
 Zult gij 't betalen met den prijs uws lijfs. –
 Voor deze maal gaat ordelijk van hier:
 Gij, Capulet, zult met mij medegaan;
 Gij, Montagu, kom tot mij na den noen,
 Te hooren wat ons hieromtrent behaagde,
 Ter oude Vrij-burg, d'oordeelplaats voor ieder. –
 Nog eens, op straf des doods, gaat allen rustig.
*Prins en gevolg af; Capulet, Mevrouw Capulet, Tybalt, Burgers en
 Dienaars af.*
 montagu Wie stookte die verjaarde veete aan?
 Spreek, neef, waart gij er bij van den beginne?
 benvolio Het dienstvolk was hier van uw tegenstander
 En vormde een klomp met 't uwe toen ik kwam:
 'k Trad tusschenbeî, maar op dat oogenblik
 Verscheen de heete Tybalt, 't zwaard getrokken;
 Al ademende tarding in mijn ooren,
 Hij zwaaide 't rond zijn hoofd en sneed den wind
 Die ongeraakt hem nochtans woedend hitste.
 Terwijl wij stooten wisselden en houwen
 Verschen 'r meer en meer, in groepen vechtend,
 Totdat de prins aankwam en allen scheidde.
 mevrouw montagu O, waar is Romeo? Zaagt gij hem vandaag?
 Recht blijde ben 'k dat hij dien twist ontliiep.
 benvolio Mevrouw, een uur voor de onvolprezen zon
 Door 't goudne venster van het oosten gluurde,
 Dreef mij een kwellende gedachte buiten;
 En zie, daar onder het platanen-boschje
 Dat westlijk wortelt aan den rand der stad,
 Zoo vroeg al aan den wandel, zag 'k uw zoon.
 Ik wilde tot hem gaan, maar hij mij merkte

En stal zich weg in 't lommer van het bosch.
 Ik, zijn geneigdheid naar de mijne metend,
 Die 't meest toen zocht waar 't meest niet wordt gevonden,
 Eene te veel zijnd met mijn lustloos zelf,
 Volgde mijn luim, vervolgend niet de zijne,
 En meed verheugd hem die verheugd me ontvlood.
 montagu Menigen morgen is hij daar gezien,
 De versche dauw vermeêrend met zijn tranen,
 En voegend wolk bij wolk in diep gezucht.
 Maar al zoo gauw de vreugde-schepper zon
 In 't verre oosten weg begint te trekken
 't Schaduw-gordijnte van Aurora's bed,
 Sluipt mijn zwaarmoedige zoon licht-schuw naar huis,
 En zondert zich in zijne kamer af;
 Hij sluit zijn vensters, 't schoone daglicht buiten
 En schept zichzelf dus een kunstmatigen nacht.
 Duister en rampzwaar zal die stemming blijken,
 Tenzij voor raad de reden ervan mocht wijken.
 benvolio Zeg mij, mijn goede oom, weet gij de reden?
 montagu Ik weet het niet en word uit hem niet wijs.
 benvolio Hieldt gij wel eens wat krachtig bij hem aan?
 montagu Ik en veel andre vrienden ook, maar hij
 Met eigen zinnen slechts te rade gaande,
 Is voor zichzelf – hoe eerlijk, zal 'k niet zeggen –
 Maar voor zichzelf geheim en zoo gesloten,
 Zoo ver van inkeer en van zelf-ontdekking,
 Als 'n knop is waar een booze worm aan knaagt
 Eer zij haar geurig geblaârt de lucht inspreidt,
 Of opdraagt hare schoonheid aan de zon.
 Konden wij d'oorsprong van zijn leed maar weten,
 Zoo graag wilden wij heelen wel als weten.
Romeo komt op, op een afstand.
 benvolio Daar komt hij aan: treedt, als 't u blijft, terzij;
 Ik kom er achter of hij weigert mij.
 montagu Ik wou gij werdt beloond voor uwe trouw
 En hoorde een echte biecht. – Gaan wij, mevrouw.

Montagu en mevrouw Montagu af.
 benvolio Goê-morgen, neef.
 romeo Is nog de dag zoo jong?
 benvolio 't Sloeg negen pas.
 romeo Ach! droeve uren duren.
 Was dat mijn vader die zoo haastig ging?
 benvolio Die was 't: Wat droefheid langwijlt Romeo's uren?
 romeo Dat missend, waar 't bezit van uren kort.
 benvolio Verliefd?
 romeo Zonder –
 benvolio De liefde?
 romeo Zonder haar gunst en evenwel verliefd.
 benvolio Laas, dat de liefde met haar lief aanschijn,
 Zoo'n dwingster, zoo hardhandig blijkt te zijn!
 romeo Laas, dat haar lieve schijn gesluierd nog,
 Zoo blind den weg weet waar zij heen wil toch!
 Waar spijzen wij? Ach, ach! Wat twist was hier?
 Vertel het mij maar niet, ik hoorde 't al.
 Hier is veel spraak van haat, maar meer van liefde:
 Dat is 't; o, haat-liefde! o, liefde-in-haat!
 O, al-in-al, uit niets het eerst geworden!
 O, zware onzwaarte! o, ernstige ijdelheid!
 Wanschappen warboel van bevallige vormen!
 Veêr van lood, donkre gloed, koud vuur, ziek gezond-zijn!
 Wakende slaap, die niet is wat zij is!
 Die liefde voel 'k, die liefde ervoor mis.
 Moet ge om mij niet lachen?
 benvolio Neen, neef, eer schreien.
 romeo Goed hart, waarom?
 benvolio Om uw goed harts bezwaardheid.
 romeo Wel, dat is liefdes overdreven geaardheid:
 Mijn eigen leed ligt zwaar mij op het hart;
 En gij 't, dus ijverend, nog meer benart
 Door almaar meer: de vriendschap die gij biedt,
 Voegt bij mijn reeds-te-veel, nog meer verdriet.
 Liefde is een smook gemaakt door rook van zuchten;

Gelouterd zijnde, een sparklend vuur dat lichten
Uit 's minnaars oogen komt; troebel geworden,
Een zee die wordt gevoed met minnaars tranen:
Wat is 't nog meer? 'n dol-zijn dat redeneert,
Gal die verstikt, zoet dat bederven weert.
Vaarwel, mijn neef.

gaande

benvolio Zacht wat, 'k wil met u gaan.

Laat gij mij zoo, gij deedt mij onrecht aan.

romeo Tut, ik verloor mijzelf, ik ben niet hier,

Dit is niet Romeo, die is ergens anders.

benvolio Spreek mij uit uw verdriet. Wie hebt gij lief?

romeo Wel, moet ik schreiend spreken?

benvolio Neen, niet schreiend.

Vertel me in ernst, wie is 't?

romeo Vraag 'n zieke in ernst wat is zijn laatste wil;

Een kwalijk woord bij iemand die zoo ziek is.

In ernst, neef, het is een vrouw die 'k liefheb.

benvolio Ik schoot er niet zoo naast, verliefd u gissend.

romeo Een recht knap schutter! En zij is zoo schoon.

benvolio Een recht schoon doel, neef, wordt het eerst getroffen.

romeo Nu treft ge er naast. Zij wil niet zijn getroffen

Door Amors pijn; zij heeft Diana's geest

En draagt het sterk kuras der kuischheid, vreest

Van liefdes knapenboog de pijlen niet.

Zij duldt 't beleg van liefdewoorden niet,

Verdraagt niet d'aanval van te stoute oogen,

Noch is toegankelijk voor het heiligen-lokkend goud.

O, zij is rijk aan schoon, en toch hoe arm,

Wijl als zij sterft, eindt met haar schoon haar schat.

benvolio Dan deed zij de gelofte kuisch te leven?

romeo Juist, door schriel-zijn verkwist zij haar jong leven;

Want schoonheid, hongerend bij tucht en straf,

Snijdt schoonheid jammerlijk het leven af.

Zij is te mooi, te wijs, te veel verzakend,

Gewint den hemel mij ellendig makend:

Zij zwoer de liefde af en in die ban
Leef ik als doode en verhaal ervan.
benvolio Luister naar mij, vergeet aan haar te denken.
romeo O, leer mij hoe ik 't denken kan vergeten.
benvolio Hergeef de vrijheid aan uw oogen weêr.
Er zijn meer vrouwen schoon.
romeo Dat is de weg
Haar op te roepen voor mij, uitgelezen,
En meer begeerlijk. Die gelukkige maskers,
Die 't schoon gewenkbrauwte der vrouwen kussen,
Zij leeren zwart wat blanks zij ons verbergen:
Een blind-geslagene vergeet het nooit
Wat kostelijken schat zijn oog verloor.
Wijs mij een jonkvrouw schooner nog dan schoon,
Is er haar schoon iets anders dan een schrift
Waar ik uit lees, wie 't schoonste is der schoonsten?
Vaarwel: gij kunt aan mij vergetelheid niet leeren.
benvolio Mijn stelling handhaaf ik of sneef met eere.
Af.

TOONEEL II

Een straat.

Capulet, Paris en dienaar komen op.

capulet Maar Montagu ligt even goed als ik
Onder de boete; en 't kan zoo hard niet vallen
Aan mannen oud als wij, in peis te leven.
paris Gij beiden telt een eerbiedwaard tal jaren;
En jammer blijft die lang-gerekte twist.
Maar nu, mijnheer, wat zegt gij tot mijn aanzoek?
capulet Herzeggend enkel wat ik vroeger zeide:
Mijn kind is veel te vreemd nog aan de wereld,
Zij zag van veertien jaar de keer nog niet:
Laat nog twee zomers in hun pracht vergaan,
Eer zij ons rijp dunkt 'n huwlijk aan te gaan.
paris Jonger dan zij gelukkige moeders werden.
capulet Te spoedig niet-meer-maagd, te ras zij 't werden.
De aard zwolg al mijn hoop, haar alleen niet,
Zij is mijn hoop, de jonkvrouw van mijn erve. –
Doch vrij haar, edele Paris, ding naar haar,
Mijn wil geldt bij den haren luttel maar;
Laat zij het toe, dan zij mijn antwoord heusch,
Steeds liggend in de speelruimt' van haar keus. –
Naar ouden trant houd ik van nacht festijn,
Waartoe veel gasten uitgenoodigd zijn,
Dezulken die ik liefheb, dus ook gij,
Eén onder velen welkom, hoop 'k erbij.
Kon in mijn schamel huis, meêzien van-nacht
Aarde-betredende sterren, wijdsch van pracht;
En zulk een sier, waar 't jong volk op belust,
Als kwam April in 't land wel toegerust
Achter den stromplen winter. Dit beminde
Bij vrouwelijk frisch ontluiken zult gij vinden
Van nacht ten mijnent. Hoor 't al, zie het al,

Bemin het meest wier schoon het schoonst zijn zal:

Wie, veel gezien in veel, de mijne, toch
Mogelijk prijkt, schoon zij niet meetelt nog.

Kom, gaan we. – Haast je, vrind en ren
Door 't mooi Verona; vind de personen, hen
Die hier op staan beschreven.

geeft een papier

Ga hen vragen,
Zeg dat mijn huis hen wacht, wacht hun behagen.

Capulet en Paris af.

dienaar Vinden hen die hier op staan beschreven?

Er staat beschreven dat de schoenmaker zich houde bij zijn el en de
snijder bij zijn leest, en de visscherman bij zijn penseel en de schilder bij
zijn netten; maar ik ben uitgestuurd om personen te vinden, wier namen
beschreven hier staan en kan niwers vinden welke namen de
beschrijvende persoon beschreven heeft. Ik moet er meê naar de
geleerden. – Op zijn pas.

Benvolio en Romeo komen op.

benvolio Tut, man, het eene vuur verteert het andre laaien,
De eene pijn verzacht door andre pijnen,
Bij duizeligheid helpt andersom te draaien,
En smachtend leed geneest door ander kwijnen.

Stel de oogen aan nieuwe besmetting bloot
En 't welig gif van de oude gaat gauw dood.

romeo Uw weegbree-blad is voor dat doel uitmuntend.

benvolio Voor wat mag 'k vragen?

romeo Voor uw gekneusde scheen.

benvolio Wel Romeo, zijt ge dol?

romeo Niet dol, en toch gebondener dan een gek,
In 't hok gesperd, het voedsel mij onthouden,
Gezweept, gemarteld en – Goeien avond, vrind.

dienaar G'navend, God-geef – Ekskuus, menheer, kunt gij lezen?

romeo Ja, eigen noodlot in mijn eigen ellende.

dienaar Misschien hebt u gestudeerd zonder boek, maar 'k vraag
ekskuus, kunt u alles lezen wat u ziet?

romeo Ja, als ik de letters ken en de taal.

dienaar U Edele zegt het netjes; hou je plezier!

romeo Wacht, lummel; ik kan lezen. *leest*

»Sinjeur Martino en zijn vrouw en dochters. Graaf Anselmo en zijn schoone zusters; Mevrouw de weduwe Vitruvio; Sinjeur Placentio en zijn beminnelijke nichten; Mercutio en zijn broeder Valentijn; mijn oom Capulet, zijne vrouw en dochters; mijne mooie nicht Rosaline; Livia; Sinjeur Valentio en zijn neef Tybalt; Lucio en de geestige Helena.«

Een mooie verzameling: waar moeten zij komen?

dienaar Boven.

romeo Waarzoo?

dienaar Om te avondmalen; bij ons aan huis.

romeo Wiens huis?

dienaar Mijn meesters.

romeo Inderdaad, ik had je dat wel eer mogen vragen.

dienaar Ik zal 't je nou vertellen zonder vragen.

Mijn meester is de groot rijke Capulet en als u niet zijt van 't huis

Montagu, kom als 't u

blijft een roemer leêgen. Hou je plezier!

Af.

benvolio Op dit aloude feest der Capulets

Komt zij de mooie Rosaline, uw liefste,

Met heel de keur der dames van Verona:

Ga er heen, en vergelijk er onbevangen

Haar beeld met een dat 'k aanwijs, even fraai,

En 'k wed gij denkt: mijn zwaan was maar een kraai.

romeo Wanneer de vrome eer-dienst van mijn oogen

Belijdt zoo'n leugen, keer' tot vuur mijn tranen;

De veel verdrinkenen en nooit verganen,

Doorzichtige ketters er om branden mogen.

Eén schooner dan mijn lief! d'alziende zon

Zag nimmer zulk een, sinds de wereld begon.

benvolio Tut! gij zaagt haar wel nooit nog naast een ander,

Gij woogt haarzelf, haar beeld in beî uw oogen;

Maar in het kristal dier schalen laat een ander

Mooi meisje eens met uw hoóg lief zijn gewogen.

Ik toon er een u blinkend ter festijn,
Uw allerschoonste zal er dof bij zijn.
romeo 'k Ga mee, niet, om wat gij mij daar zult toonen,
Maar te verheerlijken mijn eigen schoone.
Af.

TOONEEL III

Een kamer in Capulet's huis.

Mevrouw Capulet en de Voedster komen op.

mevrouw capulet Minne, waar is mijn dochter? roep haar hier.

voedster Nou, bij mijn zuiverheid – toen 'k twalef was –

Ik riep haar al. – Kom, oilam, suikerpikkertje! –

God vergeef me, waar zit ze? – Ju-li-a!

Julia komt op.

julia Wat is 'r? Wie roept?

voedster Je moeder.

julia Mevrouw, hier ben 'k.

Wat wenscht u?

mevrouw capulet Luister eens even. – Minne, een oogenblik,

Wij hebben een geheim. – Neen, blijf maar, minne;

'k Heb mij bedacht; gij kunt 't gesprek wel hooren.

Gij weet mijn dochter wordt al aardig oud.

voedster Wis, 'kweet tot op een uur hoe oud zij is.

mevrouw capulet Veertien nog niet.

voedster 'k Wed veertien van mijn tanden, –

'k Heb er maar vier; 't spijt me wel tien ducaten, –

Ze is nog geen veertien. Hoe ver zijn we af

Van Judiths-mis?

mevrouw capulet Twee weken en iets meer.

voedster Iets meer of min, van alle dagen in 't jaar,

Komt Jutmis-avond laat dan is ze veertien.

Suze en zij – God hebbe alle zielen! –

Ze waren even oud: Wel, Suze is bij God;

Ze was te goed voor mij. Maar, zoo ik zei,

Op Jutmis-avond laat zal ze zijn veertien;

Dat zal ze, ja; 'k herinner het mij best.

't Wordt sinds de aardbeving nu krek ellef jaar,

Dat ze gespeend werd, – ik vergeet het nooit, –

Van alle dagen in het jaar, dien dag;

Ik had toen alsem op mijn speen gedaan,
En zat in 't zonnetje bij 't duivenhok:
Mijnheer en u die waren naar Mantua. –
Nee, een geheugen dat 'k heb; – maar, als 'k zei,
Toen zij die alsem proefde aan de tip
Van mijn speen, 't bitter vond, het lekker diertje,
Wat keek ze zuur en nijdig naar de speen!
Krak, zei de duivetil: en 't was niet nodig,
Geloof me, mij te zeggen, haast je.
En sinds dien tijd is het al ellef jaar;
Want toen kon zij alleen staan, nee, bij 't kruis,
Loopen kon ze al, waggelen overal heen;
Want 'n dag te voren viel z' haar hoofd kapot:
En toen nam mijn man – God zij met zijn ziel!
Hij hield van 'n grapje – 't kind op van de vloer:
»Jee«, zei ie, »val je zoo op je gezicht?
Zal je op je rug gaan vallen als je wijzer bent?
Zal je niet, Juul?« en bij mijn heilige moeder,
Het lieve krenge liet 't krijten en zei: »i-a«.
En nou te merken hoe een grap komt uit!
'k Verzekeer het, al word ik duizend jaar,
'k Vergeet het nooit: »Zal je niet, Juul«, zei hij;
En 't lekkre dier het kreet niet meer, zei – »i-a«.
mevrouw capulet Genoeg daarvan; ik bid je, houd je kalm.
voedster Ja, ja, mevrouw, maar 'k moet toch almaar lachen,
Als 'k denk het schreide langer niet, zei – »i-a«:
En toch warempel had het op haar voorhoofd
Een buil zoo groot wel als de knop van 'n haantje;
Een leelke knauw; en 't krijtte toch zoo bitter:
»Jee«, zei mijn man, »val je zoó op je gezicht?
Zal je op je rug gaan vallen eenmaal groot?
Zal je niet Juul?« toen hield het op, zei – »i-a«.
julia Houd jij nu, als 't je blijft, ook op, zeg ik.
voedster Stil maar, ik ben al klaar. God blijve je bij!
Je waart het mooiste kind dat ik ooit zoogde:
Mocht 'k bij mijn leven je getrouwd maar zien,

Ik kreeg mijn wensch.
mevrouw capulet Van trouwen ja gesproken, dat is 't juist
Waar 'k over spreken kom. Vertel mij, dochter,
Hoe staat het met uw neiging om te trouwen?
julia Dat 's 'n onderscheiding waar ik niet van droomde.
voedster Een onderscheiding! was 'k je eenige min niet,
Ik zei: jij zoog je wijsheid uit je tiet.
mevrouw capulet Wij spraken over trouwen; jongren dan gij,
Hier in Verona, vrouwen nu van aanzien,
Zijn moeders reeds geworden. Tel ik goed,
Dan was ik reeds uw moeder op de jaren
Dat gij nog 'n meisje zijt. Dus, dan, in 't kort:
De ridder Paris vraagt u tot zijn liefste.
voedster Een man, mejonkvrouw! jonkvrouw, zoo een man,
Als heel de wereld – wel, 't is een man van was.
mevrouw capulet Verona's zomer heeft niet één zoo'n bloem.
voedster Neen, maar 'n bloem hij is; waarachtig, 'n echte bloem.
mevrouw capulet Kunt gij gevoelen voor dien edelman?
Van avond zult gij hem op 't feest ontmoeten:
Lees 't boekdeel door van Paris' jong gelaat,
Vind er 't licht woord gegrift met schoonheids pen;
Betuur er elk der saâmgestelde lijnen,
Hoe d'een doet d'ander op het mooist verschijnen;
En wat u in dat fraai boek duister lijkt,
Vind het verklaard als ge in zijn oogen kijkt.
Dit kostlijk boek, dees minnaar ongebonden,
Mist slechts een band om 't schoonst te zijn bevonden:
De visch leeft in de zee; 't is roemenswaard
Als 't buitenst schoon 't schoon innerlijk bewaart.
Dat boek in veler oogen wordt een glorie,
Dat klampt in goud zijn goudene historie:
En zoo zult gij door met hem één te zijn,
En hebbend 't zijne, zelf niet minder zijn.
voedster Niet minder! meer: 'n vrouw groeit door 'n man.
mevrouw capulet Zeg het mij kort of Paris' liefde u lijkt?
julia 'k Zal zien of 't lijkt me, of zien op lieven lijkt;

Maar dieper zal mijn blik niet kunnen streven
Dan u haar zelf daar kracht toe hebt gegeven.

Een dienaar komt op.

dienaar Mevrouw, de gasten zijn er, de tafel is gedekt, er wordt om u
geroepen, verlangd naar de jonkvrouw, de voedster verwenscht in de
provisiekamer en alles staat op zijn kant. Ik moet weg om te dienen; ik
smeeek u, kom dadelijk.

mevrouw capulet Wij komen. Julia, laat den graaf niet wachten.

voedster Loop meid, knoop schoone dagen aan schoone nachten.

Af.

TOONEEL IV

Een straat.

Romeo, Mercutio, Benvolio, komen op met vijf of zes Gemaskerden, toortsdragers en anderen.

romeo Wat, zal die toespraak ons verschoonen kunnen?
Of zou 't ons lukken zonder apologie?

benvolio 't Is ouderwet, al dat verspil van woorden.

Laat ons met 'n sjerp niet Cupido blinddoeken,

'n Tartarenboog ter hand, 'n geverfde lat,

Die dames schrik aanjaagt of 't vogels waren;

Niet 'n zonder-boek-proloog vertoonen die

D'inblazer nadreunt, voór wijzelf opkomen;

Neen, laat ze ons meten maar bij wat ze willen,

Wij zullen 'n maat hen meten en dan gaan.

romeo Geef mij een toorts; ik ben niet voor dat huplen;

Ik ben te zwaar gestemd, draag liefst dus 't licht.

mercutio Neen, beste Romeo, gij moet aan 't dansen.

romeo Niet ik, geloof me. Uw licht gezoalde schoenen

Dansen vanzelf; mijn ziel weegt me als lood,

Houdt me aan den grond, staak-stijf, 'k kan niet verroeren.

mercutio Gij zijt een minnaar; borg Cupido's vleugels,

En streef als met 'n sprong op 'n wipplank óp.

romeo Ik ben te raak geschoten door zijn schicht,

En raak niet los ondanks zijn licht gevedert;

Al streefde ik, mijn dof wee geen streep ontstreefde ik:

Onder den zwaren druk van liefde ik zink.

mercutio En om te zinken er in, moest gij uw liefde drukken;

Al te bezwaarlijk voor zoo teêr een ding.

romeo Is liefde een teeder ding? Ze is veel te ruw,

Te ruig, te rommelig, en ze prikt als doornen.

mercutio Is liefde ruig met u, wees ruig met liefde:

Geef prik voor prik terug, dan blijft ge meester. –

Reik mij zoo'n huls om mijn gezicht te bergen:

Doende een masker voor.

Vermomming voor een mom! – wat scheelt het mij

Of een nieuwsgierig oog gebreken vindt?

Hier is 't norsch voorhoofd dat voor mij zal blozen.

benvolio Kom, klop en gaan wij binnen; eens er in,

Dat elk zich aan zijn beenen overgeve.

romeo Voor mij een toorts: laat ijdel en wuften

't Gevoelloos vloerstroo met de hielen kittlen;

Ik ben te zwaar grootvaderlijk bespreekwoord;

Ik zal een kandelaar zijn, sta als een pop:

Nooit was het spel zoo fijn, maar ik ben op.

mercutio Tut, óp is de pap, zei 't besje zelf.

Wilt gij niet óp, wij trekken, met verlof,

U uit 't moeras der liefde, waar tot de ooren

Gij in zit. Kom, wij verbranden daglicht, ho.

romeo Neen, dat 's niet zoo.

mercutio 'k Meen, als ik zeggen mag,

Ons licht schijnt hier voor niet, als 'n lamp bij dag.

Aanvaard de goê-bedoeling: daar schuilt binnen

Meer meenens dan in 't spel van onze zinnen.

romeo Wij meenen 't goed met naar dit feest te gaan;

Maar 't is toch zinloos.

mercutio Hoe zulks te verstaan?

romeo Ik had van nacht een droom.

mercutio Zoo ging het mij.

romeo Wat was uw droom?

mercutio Dat droomers liegen vrij.

romeo In bed in slaap wordt waarheid ons geleerd.

mercutio O, dan heeft Mab u met bezoek vereerd,

Koningin Mab, de wijze vrouw der elven;

Ze komt niet grooter dan d'agaten steen

Aan den wijsvinger van een burgemeester,

Getrokken door een toom van zonnestofjes

Over de neuzen van het slapend menschdom:

Van langpoot spinnebeenen zijn de spaken;

De rijtuigkap is van hooiwippers-vleugels;

De leidsels zijn van heel fijn kobbetjes-rag;
De gareels van een waterig maanlicht;
De zweep is 'n krekkelbeentje; 'n vlies, de slag;
Haar koetsier is een grijs gewammesde mug,
Niet half zoo groot als 't luttel wormpje
Uit 'n luie vinger van een maagd geprikt.
Haar karos is een dop van een hazelnoot,
Schrijnwerk gemaakt door baas eekhoorn of kever,
Van oudsher al der elven koetsenmakers.
Zoo rijdt ze lustig voort van nacht door nacht
Door 't brein van minnaars die verliefd gaan droomen;
De kromme knieën van hofjonkers over,
Die dadelijk van strijkages droomen gaan;
Over de vingers heen van pleitbezorgers
Die dadelijk van profijten droomen gaan;
En over lippen van jonkvrouwen heen
Die dadelijk van kussen droomen gaan;
Maar soms plaagt hen die booze Mab met blaartjes,
Wijl d'adem onzoet werd door zoetigheidjes,
Soms draaft ze luchtig over een hoveling-neus,
En die droomt dadelijk een gunst te speuren.
En soms ook komt ze aan met een bigge-haartje,
Het neusgat krieuwen van een duttend pastoor:
Dan droomt hij van een ander buitenkansje.
Soms rijdt zij over een soldaat zijn nek
Die dadelijk afsnijdt uitheemsche kelen,
Van bres droomt en schanskorf en spaansche kling,
Bescheid drinkt wel vijf vaders diep en plotsling
De trom hoort roeren en met schrik ontwaakt;
En, bang geworden, vloekt 'n gebedje of twee,
En inslaapt weêr. Dit is diezelfde Mab
Die 's nachts de manen van de paarden strengelt,
De elflokken saâmkoekt in vuil kreveld haar,
Wat eenmaal uitgeplozen onheil spelt.
Dát is de hekse die benauwt de maagdjes
Als ze op hun rug gaan slapen, dragen leert

En zoo tot vrouwen maakt van goed portuur.
Dit is de –
romeo Stil toch, Mercutio, stil!
Gij babbelt van niets.
mercutio Zoo is 't, ik praat van droomen;
En dat zijn kindren van een ijdel brein,
Uit niets verwekt dan vage fantasie,
Die zonder houvast is gelijk de lucht,
En onbestendiger dan de wind die nu
Vrijt met den killen boezem van het noorden,
En, boos geworden, van haar henenpuft,
Keerend zijn aanschijn naar 't dauw-druppelend zuiën.
benvolio Diezelfde wind blaast ons van uit ons zelve;
Het maal loopt af, wij komen vast te laat.
romeo Ik vrees te vroeg eer; want mijn geest vermoedt
iets wichtigs, nog afhankelijk van de sterren,
Zal bitter zijn gevreesde einde inzetten
Met dit nachtbraken, en het sterven worden
Van een verloren leven in mijn borst,
Door 't laag vergrijp van al te vroegen dood.
Doch hij, die het bestuur houdt van mijn koers,
Richte mijn zeil. Komt, mijn lustige heeren!
benvolio Roffel de trom.

TOONEEL V

Een zaal in Capulet's huis.

Muzikanten wachten. Knechts komen op.

eerste knecht Waar blijft Sauspan; dat hij niet meê helpt redderen? die bordengrissier! die schotelschraper!

tweede knecht Wanneer goeie manieren in handen zijn van een of twee menschen, en die nog ongewasschen, wordt 't een vuil zaakje.

eerste knecht Weg met die vouwstoelen; verschuif de schenkdisch; pas op het zilver. – Zeg, goeierd, leg een stuk marsepein voor me op zij; en als je me lijn mag, laat dan de portier Suze Wetsteen inlaten en Nel. – Antoon! en Sauspan

tweede knecht Ja, jongen; klaar!

eerste knecht Er wordt naar je uitgezien en geroepen, gevraagd en gezocht in de zaal.

tweede knecht Wij kunnen niet gelijk hier zijn en ginder. – Lustig, jongens, rep je, roer je; die 't langst leeft krijgt alles.

Zij gaan naar achter.

Capulet komt op met gasten en gemaskerden.

capulet Welkom, mijnheeren! dames wier teenen niet

Door doorns geplaagd zijn, willen 'n toertje wagen: –

Ah ha, vereerde dames! wie van u

Weigert er nu een dans? zij die preutsch doet, zij

Heeft, zweer ik, doorns. Hoe heb 'k u daar te pakken?

Zijt welkom, heeren! Er was een tijd eens

Dat ik ook droeg een masker; 'n zoet verhaaltje

Te fluistren wist aan 't oor van schoone dames,

Behagen mocht; geweest, geweest, geweest.

Zijt welkom, heeren! – Kom, speel, muzikanten.

Maak mij een zaal! 'n zaal; – kom, meisjes, van de vloer!

Muzikanten spelen en zij dansen.

Meer licht, gij rekels! breek de tafels op,

En reken 't vuur in, 't wordt hier te benauwd. –

Ha, man, dit onverwacht vermaak komt goed.

Nee, zitten, zitten, beste neef Capulet,

Voor u en mij de tijd van dansen uit is:
Hoe lang is 't nu, dat gij en ik voor 't laatst
Een masker voor hadden?
tweede capulet Bij de maagd, dertig jaar.
capulet Nee, man, zoo lang is 't niet, zoo lang is 't niet.
't Is sinds het huwlijk van Lucentio,
Wanneer wij niet een laten Pinkster hebben,
Een vijf en twintig jaar; toen droegen wij 'n masker.
tweede capulet 't Is meer, 't is meer; zijn zoon is ouder, neef;
Zijn zoon is dertig.
capulet Wat vertelt ge daar?
Zijn zoon was nog pupil tot voór twee jaar.
romeo Wie is die jonkvrouw, die de hand verrijkt
Van gindschen ridder?
dienaar 'k Weet het niet, menheer.
romeo O, door haar schijnt het toortslicht met zoo'n kracht!
Het is of zij zich aanleunt aan den nacht
Als aan een Moorenwang een oorjuweel;
Te kostlijk kleinood, voor het dragen te êel!
De jonkvrouw komt uit haar gevolg en stoet,
Als een sneeuwwitte duif in kraaien doet.
Als 't dansen is gedaan, zal 'k haar bejeegen,
En haar hand rakende, de mijne zeegen.
Had het ooit lief mijn hart? wijk, blanke pracht!
Ik zag nooit ware schoonheid voor van nacht.
tybalt Die, naar zijn stem te hooren, is een Montagu. –
Haal mijn rapier mij, jongen. – Wat, die hond
Waagt 't hier te komen door een mom bedekt,
Tot hoon en spot van onze feestlijkheid?
Hoe bij mijn eer en afkomst durft hij 't aan!
Ik reken het geen zonde om hem neêr te slaan.
capulet Wat is er gaande, neef? Wat bellegt u?
tybalt Oom, dat 's een hond, dat is een Montagu;
'n Indringer, een vijand van ons geslacht;
Die ons komt tarten op het feest van nacht.
capulet 't Is jonge Romeo?

tybalt De rekel Romeo.

capulet Kalmeer u, lieve neef, laat hem betijen:

Hij doet zich voor als een goed edelman;

En 't moet gezegd, Verona is grootsch op hem,

Als zijnde een braaf, zich wel beheerschend jongling.

Om al den rijkdom onzer stad, ik wou niet

Dat in mijn huis hem schand werd aangedaan;

Wees rustig dus en sla geen acht op hem:

Ik wensch het zoo; en als gij mij eerbiedigt,

Kijk vriendelijk en laat dat booze fronsen,

Zoo'n kwalijk uitzicht op een feest niet past.

tybalt Het past, waar zulk een schurk verkeert als gast.

Ik duld het niet.

capulet Geduld zal 't moeten worden.

Onnoozele borst! – Ik zeg, het zal; – loop rond.

Ben ik de meester hier of gij? loop rond.

Gij duldt het niet! – God zij mijn ziel genadig, –

Gij wilt een oproer op mijn feest verwekken!

Gij wilt victorie kraaien! zijn de man!

tybalt Oom, 't is een schande.

capulet Loop rond, loop rond;

Gij onbeschaamde knaap; – meent ge inderdaad; –

Die streek zal 'k u doen heugen; – reken 'r op.

Den voet mij hier dwarszetten! wel, 't werd tijd. –

Goed, goed, mijn hartjes! – Ge zijt een haantje; loop:

Zwijg maar, of – Meer licht, meer licht! – 't Is schande!

Ik zal u zwijgen leeren. – Vroolk, mijn hartjes! –

tybalt Gedwongen kalmte met 'n driftgen wil aan 't botsen,

Doet mijn lijf trillen in het felle trotsen.

'k Wil hier van daan; maar die indringer zal

Wat zoet hem dunkt, veranderen zien in gal.

Af.

romeo *tot Julia* Wanneer ik met onwaarde hand ontwijjd

Dees heiligen schrijn, zij dit de zoete straf,

Dat als twee pelgrims blozende bereid,

Mijn lippen kussen er de zoedel af.

julia Mijn goede pelgrim, smaal uw hand zoo niet,
 Wijl zich een hoofsche wijding toonde dus,
 De heiligen smaân palmdragers-handen niet,
 Handpalm in palm is heilige pelgrimskus.
 romeo Hebben niet heiligen lippen en pelgrims mede?
 julia Ja, pelgrim, lippen dienend tot gebed.
 romeo Vergun 't zijn lippen, zoo 't zijn handen deden,
 Hoor, lieve heilige, dat hij zij gered.
 julia 't Gebed verhoorend, heiligen roerloos staan.
 romeo Verroer dan niet, ik bid ootmoedig aan.
Kussend haar.
 Zoo zijn mijn lippen dan door de uwe rein.
 julia Zoo kregen mijne van de zonde 't zegel.
 romeo O, zonde mijner? O, zoet zondig zijn!
 Geef mij haar weêr.
 julia Gij kust naar den heiligen regel.
 voedster Mevrouw, uw moeder vraagt om u te spreken.
 romeo Wie is haar moeder?
 voedster Wel, nieuwsgierig gezel
 Haar moeder is de vrouw des huizes zelf,
 En 'n beste ook, een wijze en een brave.
 Ik zoogde haar dochter, die, waar gij meê sprak;
 Ik zeg u, hij die op haar legt de hand,
 Doet het ook op de schijven.
 romeo Is zij 'n Capulet?
 O reekning duur! mijn leven als schuld gezet.
 benvolio Laat ons vertrekken; 't mooiste is voorbij.
 romeo Ik vrees het ook; en meer onrust voor mij.
 capulet Neen, heeren, bereidt u nog niet tot gaan;
 U wacht een klein, onschuldig smulpartijtje. –
 Is het toch ernst? dan wil 'k u allen danken;
 Ik dank u, edele heeren; goeden nacht. –
 Meer toortsen hier! – komaan, gaan wij naar bed.
 Ha, op mijn woord, sinjeur, 't is laat geworden;
 Ik krijg behoefte aan rust.
Allen af behalve Julia en de Voedster.

julia Kom eens hier, minne. Wie is die edelman?
voedster Dat 's oude Tiberio's zoon, die alles erft.
julia En wie is dat, die daar de deur uitgaat?
voedster Wel dat's, zou'k zeggen, jonge Petruccio.
julia En hij die volgt dan, die niet dansen wou?
voedster Dat weet ik niet.
julia Ga, vraag zijn naam. – Als hij getrouwd mocht zijn,
Dan zal mijn graf meteen mijn bruidsbed zijn.
voedster Romeo heet hij, 't is een Montagu;
En van uw grootsten vijand de eenige zoon.
julia Mijn eenige liefde ontsprong mijn eenigen haat!
Te vroeg, ach, maakte ik kennis, ken te laat!
'n Monster-geboort van liefde dunkt het mij,
'n Verfoeilijk vijand lief te krijgen als hij.
voedster Wat 's dat? wat 's dat?
julia Een rijmpje dat 'k pas leerde
Van één waar ik meê danste.
Iemand roept: »Julia«.
voedster Ze komt 'r al aan! –
Kom, alle vreemden gingen; laat ons gaan.
Af.

chorus

Nu ligt er oud Begeeren dood ten toon,
En jonge Neiging smacht te zijn diens erve:
En zij, waar liefde om schreide en wel wou sterven,
Is nevens Julia niet langer schoon.
Nú Romeo bemint en wordt bemind,
Bekoord gelijkelijk door der oogen toover;
Maar tot vermeenden vijand klaagt hij te over,
En zij van angels, liefdes zoetheid wint:
Een vijand zijnde, heeft geen oorlof hij,
Naar liefdes trant zijn eeden haar te biên;

En zij niet minder minnend, minder vrij,
Kon nergens dus haar jonge' aanbidder zien.
Maar hartstocht sterkt en tijd verschaft 't ontmoeten,
Zoo 't uiterst lenigend door 't opperst zoete.

tweede bedrijf

TOONEEL I

Bij den muur van Capulet's boogaard.

Romeo komt op.

romeo Kan ik nu weg gaan, als mijn hart is hier?

Keer, trage aard, en zoek uw wentelpunt.

Hij klimt over den muur en springt den tuin in.

Benvolio en Mercutio komen op.

benvolio Romeo! mijn neef Romeo! Romeo!

mercutio Hij deed wijs;

En, bij mijn ziel, stal zich naar huis, naar bed.

benvolio Hij liep dees kant uit, klom dien tuinmuur over.

Roep eens Mercutio.

mercutio 'k Zal hem oproepen zelfs. –

Romeo! kuren! heethoofd! hartstocht! minnaar!

Vertoon u in gelijkenis van een zucht!

Spreek maar één rijmpje en ik ben voldaan;

Schrei maar »wee mij!« of koppel »liefde« aan »kliefde«,

Zeg tot mijn leuter Venus één goed woord,

Eén bijnaam voor haar blind en eenig zoontje,

Adamus Amor, die zoo netjes schoot

Toen vorst Cophetua 'n zwerfster minde! –

Hij hoort het niet, hij roert zich niet, beweegt zich niet;

De aap is dood en 'k moet hem op doen staan. –

'k Bezweer u bij Roosliene's vurige oogen,

Bij haar hoog voorhoofd en scharlaken lip,

Bij 'r voetje fijn, slank been en poezele dij,

En 't verdre daaraan lendend roerend goed,

Dat gij in uw gestalte ons hier verschijne!

benvolio Als hij u hooren kan, zult gij hem krenken.

mercutio Dit kan niet krenken hem: het zou hem krenken
Als in den kring van zijn gebiedster kwam
Zoo'n rare geest oprijzen, die stand hield,
Totdat zij hem liet liggen, neêr bezworen;
Daar zou wat krenkends in zijn: mijn bezwering
Is schoon en kuisch; in naam van zijn gebiedster
Bezweer ik enkel dat hij óp verrijze.
benvolio Kom, hij verschool zich onder het geboomte,
Om met den mistigen nacht zich te vereenen:
Zijn liefde is blind; 't best voegt haar duisternis.
mercutio Als liefde is blind, moet ze altijd schieten mis.
Ik denk, hij zit nu onder 'n mispelboom
En wenscht zijn liefje waar' van 't vruchten-soort,
Waar maagdjes over musplen, stilkens lachen. –
O, Romeo, dat zij 't was, o, dat zij 't was,
'n Dood-rijp vruchteke, en gij geen kalebas.
Romeo, goê-nacht: – 'k wil naar mijn bedje op rollen;
Dit veldbed is mij wat te koud voor slapen.
Willen we gaan?
benvolio Gaan we; 't is toch vergeefs
Naar een te zoeken die zich niet laat vinden.
Af.

TOONEEL II

Capulets' boogaard.

Romeo komt op.

romeo Die nooit een wond gevoelde schertst met schrammen. –

Julia verschijnt boven aan een venster.

Maar stil, wat breekt daar voor een licht door 't raam?

Het dagen is 't en Julia is de zon! –

Rijs, schoone zon, en dood de afgunstige maan,

Zij is uit nijd reeds bleek en ziek geworden,

Wijl gij, haar maagd, veel schooner zijt dan zij:

Dien haar niet meer sinds zij afgunstig werd;

Het kleed van de Vestaalsche is groen en flets

En enkel dwazen 't dragen; werp het af! –

Het is mijn jonkvrouw; o, het is mijn lief!

En o, dat zij het wist! –

Zij spreekt, toch zegt zij niets; en wat zou dat?

Haar oog spreekt helder; ik wil antwoord geven. –

Ik ben te vrij, zij spreekt niet tegen mij:

Twee van de mooiste sterren in de lucht

Een zending hebbend, vragen aan haar oogen

Tot hun terugkeer in hun sfeer te twinklen.

Wat als het eens zoo was? haar hoofd bestard

En in den hoogen hemel daar haar oogen?

Dan zou haar lichte wang 't gesternt beschamen

Als daglicht lamplicht en haar hemelsche oogen

Het uitspansel bestroomen met zoo'n kracht

Dat vogels tjuikten in de war gebracht.

Zie, hoe zij nu haar wang leunt op haar hand!

O, dat ik was een handschoen om die hand

En mocht haar wang aanraken!

julia Ach, mij!

romeo Hoor! –

Spreek nog eens, blinkende engel! boven mij

Begloriënd dees nacht, heerlijk verrezen
Als een gewiekte bode van den hemel,
Voor 't wit-opkeerende verbijsterd staren
Van 't naar hem kijkend volk, dat helt het lijf,
Wijl hij beschrijdt de zoetjes-gaande wolken
En voortzeilt op de welving van de lucht.
julia O, Romeo, Romeo! waarom zijt gij Romeo?
Loochen uw vader en verzaak uw naam:
Of kan 't niet zijn, wees mijn gezworen lief,
En ik wil langer zijn geen Capulet.
romeo Zal 'k luistren nog of antwoord hierop geven?
julia 't Is slechts uw naam die mij vijandig is:
Gij blijft uzelf, al zijt ge een Montagu.
Wat 's Montagu? het is nog hand, nog voet,
Noch arm, noch aangezicht, noch ander deel
Behoorend bij een man. – O, noem u anders,
Wat zegt een naam? dat wat een roos wij noemen,
Zou even zoet toch rieken anders heetend;
En zoo zou Romeo, heette hij Romeo niet,
Zijn dierbare volkomenheid behouden
Ook zonder naam. – Romeo, doe af uw naam;
En voor dien naam die tot uzelf niet hoort,
Neem heel mij-zelf!
romeo Ik houd u bij uw woord:
Noem mij maar liefste, 'k zal herdoopt mij reeknen;
Van nu af aan ben 'k Romeo niet meer.
julia Wie zijt gij, die aldus beschermd door nacht,
Bestommelt mijn geheim zoo?
romeo Ik weet niet
Bij wat voor naam ik u mijzelf moet melden:
Hij is mijzelven haatlijk, lieve heilige,
Omdat hij, laas, aan u vijandig is:
Had ik op schrift het, ik verscheurde 't woord.
julia Mijn ooren dronken nog geen honderd woorden
Gekomen uit dien mond, toch ken 'k den klank.
Zijt gij niet Romeo en een Montagu?

romeo Als 't, schoone maagd, mishaagt u, geen van beiden.

julia Hoe kwaamt ge hier, vertel mij en waarom?

De boogaardmuur is hoog, zwaar te beklimmen:

Het werd uw dood, bedenkend wie gij zijt,

Mocht iemand mijner magen u hier vinden.

romeo Op liefdes lichte vleugels zweefde ik over,

Want steenen grenzen stuiten liefde niet:

De liefde durft al wat vermag de liefde,

Daarom zijn mij uw magen geen beletsel.

julia Zij zullen u vermoorden zoo ze u zien.

romeo Laas, in uw oogen sluimert meer gevaar

Dan huist in twintig van hun felste zwaarden:

Als maar uw oog mij welgevallig aanziet,

Dan voel ik mij geharnast voor hun lagen.

julia 'k Wou niet om heel de wereld dat ze u zagen

romeo Ik heb nachts mantel die onzichtbaar maakt;

Als gij mij liefhebt, mogen zij mij vinden:

't Waar beter mij door hunnen haat te enden,

Dan, dood verdaagd, te hunkren naar uw liefde.

julia Wiens vingerwijzing wees den weg naar hier?

romeo Van liefde, die mij eerst uitvorschen leerde;

Zij leende raad mij, ik leende haar de oogen.

Ik ben geen stuurman; doch al woonde gij

Nog verder dan het verst bespoelde strand,

Ik zou 't gewaagd om zulk een lading hebben.

julia Hing voor mijn aangezicht nachts masker niet,

Gij zoudt het schaamrood merken op mijn wangen

Om al wat gij van nacht mij hoorde zeggen.

Ik zou wel gaarne vormlijk willen zijn,

O gaarne, gaarne ontkennen wat ik zei;

Maar laat het uit zijn nu met complimenten!

Hebt gij mij lief? Natuurlijk zegt gij, »ja«,

En ik aanvaard het; toch indien gij zweert,

Kon het wel ijdel zijn: bij minnaars eeden,

Zeggen ze, Jovis lacht. O, lieve Romeo!

Als gij mij liefhebt, zeg het mij trouwhartig:

Of zoo gij meent, ik werd te ras gewonnen,
 Zal 'k boos zien, nukkig zijn, neen zeggen als
 Gij verlangt naar mij; anders voor niets ter wereld.
 Heusch, mooie Montagu, 'k heb al te lief;
 En daarom moogt ge mij lichtzinnig vinden:
 Maar, edel heer, geloof 'k zal trouwer blijken
 Dan zij die loozer zijn in 't koel-zich-toonen.
 'k Had koeler moeten zijn, ik moet 't bekennen,
 Doch gij beluisterde voór ik 't kon merken,
 De woorden van mijn hart; vergeef het mij;
 En wijt dit mijn toegeven niet aan wuftheid,
 Dat wat de duistre nacht u zoo onthulde.
 romeo Ik zweer bij de gebenedijde maan
 Die al die vruchtboomen betipt met zilver, –
 julia Zweer bij de maan niet, de onstandvastige maan,
 Die telken maand in haar rond aanschijn wisselt,
 Opdat uw liefde niet blijke even grillig.
 romeo Waarbij dan zweren?
 julia Zweer in 't geheel niet;
 Of wilt gij 't doen, zweer bij uw gracelijk zelf,
 Zweer bij den god van mijn afgoderij,
 En ik geloof.
 romeo Zoo mijn zielsdierste liefde –
 julia Wel, zweer toch niet. Al ben 'k verblijd in u,
 Maakt mij dit nachtelijk verbond niet blijde:
 Het ging te ras, te schielijk, te ondoordacht;
 Te veel gelijk een bliksem, heen en weg.
 Eer men kan zeggen: »'t licht«. – Mijn lief, goê-nacht!
 Mocht deze liefdeknop gerijpt door zomer,
 Een prachtige bloem zijn bij ons wederzien.
 Goê-nacht, goê-nacht! Zoo vreedig uw rust zij,
 Als het hier binnen vreedig is in mij!
 romeo Zendt gij mij heen zoo onvoldaan gebleven?
 julia Wat voor voldoening kan dees nacht u geven?
 romeo Wissel nog eens uw ja-woord met het mijne.
 julia Ik gaf u reeds het mijne eer gij het vroeg;

Toch wou ik wel het waar' nog eens te geven.
romeo Begeert gij het terug, o, lief, waartoe?
julia Om ruiterlijk het nog eens weg te geven.

En toch ik wensch slechts wat ik al bezit:
Mijn rijkdom is zoo grensloos als de zee,
Zoo diep mijn liefde, h oe meer ik u geef,
Hoe meer ik zelf heb, eindeloos zijn beide.

Voedster roept binnen.

Ik hoor daar roepen, adio, liefste lief! –
Ja, minne, ik kom! – Mijn Montagu, wees trouw.
Blijf nog wat marren, want ik keer weêr gauw.
Af.

romeo O, gezegende nacht! ik ben haast bang,
Omringd door nacht, 't is alles maar een droom,
Het is te liefelijk zoet om waar te zijn.

Julia komt weêr voor 't venster.

julia Drie woorden, lief, en dan in ernst go -nacht.
Indien uw liefde voor mij eerbaar is,
Uw doel een huwlijk, laat mij morgen weten,
Door iemand die ik zelf u sturen zal,
Waar en wanneer de plechtigheid gij wenscht,
'k Leg alles wat ik heb dan aan uw voeten,
En volg u als mijn heer de wereld uit.

voedster binnen Mevrouw!

julia Ik kom, ik kom. – Doch als gij 't niet goed meent,
Ik smEEK u –

voedster binnen Mevrouw!

julia 'k Kom oogenbliklijk. –
Houd dan niet aan, laat mijn verdriet mij over.
'k Zal morgen sturen.

romeo Mocht er mijn ziel, –

julia Duizendmaal go -nacht!

Af.

romeo Waar niet uw licht schijnt duizendmaal is 't nacht. –
Liefde ijlt tot liefde, als jongens uit de school;
Liefde van liefde weg, sloft in gedool.

Gaat langzaam naar achter.

Julia komt weêr voor 't venster.

julia Hist! Romeo, hist! – O, nu het jagers-fluitje,
Dien edelvalk weêr op mijn hand te lokken!
Gevangenen fluistren, mógen niet luid spreken;
'k Zou Echo's grot wel open willen breken,
Haar luchtige keel heescher dan mijne maken
Door 't vaak herhalen van mijn Romeo's naam:
romeo Het is mijn ziel die me aanroept bij mijn naam:
Hoe zilver-zoet luidt 's nachts de taal der liefde,
Voor 't luistrend oor als een muziek fluweelig!

julia Romeo!

romeo Mijn heerlijke?

julia Hoe laat zal 'k morgen
Den bode sturen?

romeo Doe het om negen uur.

julia 'k Verzuim het niet: 't zal twintig jaar mij duren.
Ik weet niet meer waarom 'k u riep terug.

romeo Laat mij maar wachten tot gij 't u herinnert.

julia Ik zal vergeten dat gij daar nog wacht
Door al het denken aan uw lief gezelschap.

romeo Ik blijf zoo lang als gij maar wilt vergeten,
Vergetend ieder huis behalve dit.

julia 't Is ochtend haast; ik wou nu dat gij gingt:
En toch niet verder dan een damesvogel,
Die het een beetje van haar hand laat fladderen,
Het arme diertje in zijn geweven boeien,
En 't aan een zijden draad terugtrekt weêr,
Zoo teedertjes-jaloersch om beestjes vrijheid.

romeo Ik wou ik was uw vogel.

julia Lief, ik ook:

Ik zou u aan vertroeteling doen sterven. –
Goê-nacht, goê-nacht: 't wreed scheien luidt zoo zacht,
Dat 'k vast tot morgen zeggen blijf, goê-nacht.

Af.

romeo Vrede zij in uw hart, slaap op uw oogen!

'k Wou slaap en vrede zijn, – zoo rusten mogen! –
Nu wil ik gauw tot mijn biechtvader snellen,
Dat hij mij helpt, hem mijn geluk vertellen.
Af.

TOONEEL III

Broeder Laurens' Cel.

Broeder Laurens komt op dragend een mandje.

broeder laurens 't Grauw morgenlicht belonkt de norsche nacht,
Bestrookt het wolkig oost met glinsters zacht;
En 't vlekkelig duister waggelt van dag's baan,
Als 'n dronkaard bang voor Titan's vurige raân:
Nu, eer het oog der zon begint te blaken
Den dag tot roem, om vluchtig weêr te maken
Nachts booze damp, moet 'k vullen ons karbies
Met schadelijk kruid en wat tot heulsap wies.
Aarde is de ál-moeder, 't keert al tot haar, dood,
Wat haar begraafplaats is, dat is haar schoot:
En uit haar schoot kinderen menigerlei,
Zich voedend aan haar borst, aanschouwen wij;
Zeer velen munten uit door deugden vele,
Een elk heeft iets en allen toch verschelen.
O, onberekenbaar de stille krachten
Die liggen in kruid en plant en steen te wachten:
Daar niets zoo slecht van wat op aarde leeft,
Ook niet aan de aard iets goeds, iets eigens geeft.
Noch iets zoo goed, verkeerdelijk aangewend,
Dat niet van de oorsprong wijkt, in misbruik endt.
De deugd zelf ondeugd wordt, slecht toegepast,
Ondeugd soms, levend, tot iets eêls opwast.
In 't simple binnenst van dees brooze bloem
Huist heul en hulp, zetelt vergif en doem:
Want, dit geroken, elk orgaan verkwikt,
Geproefd, elk zintuig met den bloedsloop stikt.
Twee vorsten zoo vijdandig leegren stil
In mensch zoowel als plant, – Mildheid en harde Wil;
En waar de slechtst' der twee krijgt de overhand,
Heel gauw de kanker-dood wegvreet de plant.

Romeo komt op.

romeo Goede morgen, vader.

broeder laurens Benedecite!

Wat vroege mond zoo hupsch komt groeten me? –

't Getuigt, mijn jongen, van een hoofd vol zorgen,

Zoo vroeg te zeggen tot het bed, goê-morgen:

De zorg houdt wacht in 't oog van elk oud man,

En waar die woont, de slaap nooit liggen kan;

Maar waar 'n brein vol lucht, 'n ongerepte knaap

Jeugds leden strekt, regeert de gulden slaap.

Uw vroeg-ter-been zijn dus verzekert mij,

Gij schriktet op door booze droomerij:

Of, als 't zoo niet is, schijnt 't mij klaar als de dag:

Mijn Romeo zijn bedje niet en zag.

romeo Dat laatste is waar; een zoeter rust was mijn.

broeder laurens God vergeef ons! waart gij met Rosalijn?

romeo Wat, vrome vader? met Roosliene? neen;

'k Vergat dien naam, 'k vergat het wee meteen.

broeder laurens Dat's mijn brave zoon! Waar waart gij dan?

romeo 'k Vertel 't u eer een vraag weêr komt ervan.

'k Heb feestgevierd bij mijn vijand van nacht,

Daar plots heeft één me een wonde toegebracht,

En ik aan die; ons beider beter worden

Ligt in de heilige heerkunst uwer orde.

Ik, weldoend man, neen, draag in mij geen haat:

Vindt niet een vijand door mijn voorspraak baat?

broeder laurens Eenvoudiger, mijn zoon, spreek onomwonden;

Wie raadslig biecht krijgt raadsels voor zijn zonden.

romeo Eenvoudig dan, 'k heb ziel en zin gezet

Op schoone Julia, dochter van Capulet:

En zij op mij, als ik op haar; gelijk

Verlangen wij in 't heilig huwelijk

Door u vereend te worden. Hoe, en waar,

Wij 't eerst ontmoetten, trouw beloofden elkaâr,

Vertel ik u wel eens; eerbiedig 'k vraag

Nu of gij ons nog trouwen wilt van daag.

broeder laurens Heilige Franciscus! Wat omkeer is hier!
Is Rosaliene die u was zoo diêr,
Zoo gauw verzaakt? is liefde dan vermaak!
Alleen voor d'oogen iets, geen hartezaak.
Jezus Maria! wat een tranenplassen
Hebben je wangen om Rosalien gewasschen!
Wat een zout water ijdellijk verstort
Om liefdes wille, die nu is verdord!
Geen zon heeft opgeklaard je zuchten nog;
Je klagen gonst me in de oude ooren nog;
Kijk, hier bleef op je wang er nog de moet
Van 'n oude traan, ondanks den watervloed.
Waart ge ooit uzelf en al uw smart uw eigen,
't Was alles toch om Rosalien te krijgen.
Veranderd zoo? Herzeg de zinspreuk dan:
Zwak is de vrouw, waar zonder kracht de man.
romeo Gij knordet vaak om Rosaliene's wil.
broeder laurens Maar niet om hêt, om het »te veel« pupil.
romeo Die liefde moest 'k begraven.
broeder laurens Niet in 'n graf,
Dat d'eene er in pas, d'ander 't leven gaf.
romeo Beknor mij niet; haar die 'k nu liefheb, zij
Geeft gunst voor gunst, liefde voor liefde mij.
Zoo deed die andre niet.
broeder laurens O, zij wel wist,
Uw liefde las, maar niet te spellen wist.
Maar kom, mijn jonge fladder, laat ons gaan,
Eén ding brengt mij er toe u bij te staan;
Daar dat verbond zoo heerlijk kan bezweeren
D'oude familie-wrok, tot vriendschap keeren.
romeo O, gaan wij snel, er groot belang bij is.
broeder laurens Langzaam en wijs, wie doorholt struikelt wis.
Af.

TOONEEL IV

Een straat.

Benvolio en Mercutio komen op.

mercutio Waar, voor den duivel, mag die Romeo steken?

Kwam hij van nacht niet thuis?

benvolio Niet bij zijn vader; ik sprak met zijn knecht.

mercutio Och, dat koud-hartig dier, diezelfde Rosaliene, Treitert hem zoo, dat hij nog gek zal worden.

benvolio Tybalt, de neef van d'ouden Capulet

Heeft naar het huis zijns vaders 'n brief gezonden.

mercutio 'n Uitdaging, bij mijn leven!

benvolio Romeo zal hem antwoorden.

mercutio Ieder die schrijven kan, kan antwoorden op een brief.

benvolio Neen, den steller van den brief hij antwoorden zal, trotseeren hem, als zijnde getrotseerd.

mercutio Laas, arme Romeo, hij is al dood! doorstoken door 'n blanke deern's zwarte blik; 't trommelvlies doorboord door een minnelied; zijn harte-wit geraakt door des boog-knaaps pijlschicht; en zou hij dan de man zijn om Tybalt te staan?

benvolio Wel, wat is Tybalt?

mercutio Meer dan de prins der katten, zeg ik u. O, hij is de dappre kapitein aller complimenten. Hij vecht, zooals gij een punt dicht zoudt zeggen of zingen een madrigaal, juist in de maat, houdt plaats en afmeting in 't oog; rust me een minimum rust, een, twee, drie en de derde in je boezem: de beul van een zijden knoop, een duellist, een duellist; een edelman van 't allereerste huis, van den eersten casus, van den tweeden casus. O, de onsterfelijke passado! de punto reverso! de hop-sa-sa!

benvolio De wat?

mercutio De pest over al die narren, lispelende, zich aanstellende fantasticussen, die nieuwe deuners van klemtonen! – »Dat is een zéér goed lemmer! – een zéér lange kerel! – een zéér goed wijfje!« – Wel, is dat niet een betreuenswaardig ding, oude paai, dat wij zoo bezocht zijn

door deze water-juffers, deze mode-kramers; deze pardonnez-moi's, die zoo staan op de nieuwe vorm, dat zij niet meer op hun gemak zitten kunnen op de ouwe bank? O, hun bon's, hun bon's!

Romeo komt op.

benvolio Daar komt Romeo, daar komt Romeo aan.

mercutio Ro-mantisch als een gedroogde haring. O, vleesch, vleesch, hoe visschig zijt ge geworden! Nu is hij voor de versmaat waar Petrarca in overvloedige: Laura was bij zijn dame maar een keukenslons; waarachtig ze had een beter minnaar om zich te laten berijmen; Dido een flodder; Cleopatra 'n heidin; Helena en Hero sloeries en slentsters; Thisbe grauwoogig of zoo, maar in elk geval niet veel zaaks. – Sinjeur Romeo, bonjour! daar is een Fransche groet bij uw Fransche pofbroek. Gij hebt ons van nacht een leelijke trek gespeeld.

romeo Goeden morgen, beiden. Wat heb ik voor trek gespeeld?

mercutio Een slipper gemaakt, een slipper. Begrijpt gij het niet?

romeo Vergeef mij, beste Mercutio, ik had veel te doen; en in een geval als het mijne moet een man de hoffelijkheid soms geweld aandoen.

mercutio Dat wil zooveel zeggen als dat een man in een geval als het uwe, zijn dijen geweld moet aandoen.

romeo Bedoelend, een dienaar te maken.

mercutio Gij hebt het heusch getroffen.

romeo Zeer hoffelijk van u, zeer hoffelijk.

mercutio Ja, ja, ik ben het puikje der hoffelijkheid.

romeo Puikje of te wel bloem?

mercutio Juist.

romeo Dan is mijn puik dansschoen van pas bebloemd.

mercutio Bepaald geestig: vervolg me die scherts nu, zoodat wanneer er de puik schoen zal zijn afgedragen en de zool tot de ziel versleten, de scherts na het dragen moog' blijven, puik van ziel.

romeo O, puik-zielige scherts; o puik-beschertste ziel.

mercutio Kom tusschenbeiden, beste Benvolio, mijn ziel bezwijmt.

romeo Striemen en sporen, striemen en sporen; of ik schreeuw het uit: viktorie.

mercutio Neen, als we ons vernuft ter wilde ganzenjacht laten gaan leg ik het af; want gij hebt meer van een trek-gans in een van uw zinnen, dan ik in alle te zamen. Val ik in den smaak met de trek-gans?

romeo Gij vielt nooit in mijn smaak, gànschelijk niet.
mercutio Voor die scherts zal ik u iets in het oor bijten.
romeo Neen, goeie gans, bijt niet.
mercutio Uw geestigheid is wat wrang als een zure appel; en ge saust uw woorden te sterk.
romeo Wel, zijn zure appels niet goed als vulsel voor sterk gesausde gans?
mercutio Dat is nu net zoo vernuftig als geiteleêr; van een duim smal, maakt ge een el breed.
romeo Daarom juist rek ik het woordje »breed«: ten behoeve der gans, bewijst het ruim en breed, een bizonder groote gans.
mercutio Wel, is dat nu niet beter dan te liggen zuchten om liefde? Nu zijt ge gezellig, nu zijt ge Romeo weêr, nu zijt ge wat ge zijt, door kunst zoowel als natuur: want die kwijlende liefde is als een groot barbaar die lollend op en neêr rent om zijn beuzeling in een gat te verstoppen.
benvolio Eindig hier, laat het hierbij.
mercutio Je verlangt van mij dat ik op zal houden in mijn verhaal tegen de draad in?
benvolio Gij zoudt het veel te veel uitspinnen.
mercutio Ge vergist u; ik zou kort zijn geweest; want ik was er juist zoo diep in verzonken geraakt, dat ik meende den inhoud kwijt te zijn.
romeo Daar komt een mooi span aan!
Voedster komt op met Peter.
mercutio Een zeil, een zeil!
benvolio Twee, twee; een kiel en een hemd.
voedster Peter!
peter En?
voedster Mijn waaier, Peter.
mercutio Goeie Peter, 't is om haar gezicht te verbergen; want haar waaier is schooner gezicht.
voedster God geve u goê-morgen, edele heeren.
mercutio God geve u g'navend, edele vrouwe.
voedster Is 't g'navend?
mercutio 't Scheelt zooveel niet, ik zeg u; want de bazinne-hand van de zonnewijzer valt nu op het merk van de noen.
voedster Ga weg! wat ben jij voor een man?

romeo Een, mijn vrouwe, dien God geschapen heeft om zichzelf te schennen.

voedster Op mijn woord, dat is goed gezegd; – om zichzelf te schennen, zei hij dat? – Edele heeren, kan iemand van u me vertellen, waar ik de jonge Romeo kan vinden?

romeo Ik kan het u zeggen; maar jonge Romeo zal ouder zijn toen gij hem vindt, dan toen gij hem zocht. Ik de jongste van dien naam bij gebrek aan erger.

voedster Goed gesproken.

mercutio Zoo, is het ergste goed? Goed opgenomen, in trouwe; wijselijk, wijselijk.

voedster Indien gij hem-zelf zijt, menheer, wensch ik iets afzonderlijks met u.

benvolio Zij wil hem bewerken voor een of ander avond-partijtje.

mercutio Een bazin, een bazin, een bazin! So, ho!

romeo Wat zijt ge op het spoor?

mercutio Geen haas, menheer; tenzij een haas, menheer, in een vastendag-pastei, dat wil zeggen iets mufs en dufs al vóór het is gegeten.

»Een ouwe haas duf,

En een ouwe haas muf,

Dat is voor de vasten goed eten:

Maar een haas die is duf,

Is te koop voor een puf,

Wijl hij muft vóór hij op is gegeten.«

Romeo, gaat gij mee naar het huis van uw vader? Wij gaan daar ten disch.

romeo Ik kom spoedig.

mercutio Vaarwel, eerwaarde vrouwe; vaarwel, »vrouwe, vrouwe, vrouwe.«

Mercutio en Benvolio af.

voedster Hartgrondig, vaarwel! – Ik bid u, menheer, wat was dat voor een onbeschofte koopman, die zoo vol was van zijn afzetterij?

romeo Een edelman, minne, die erop verzot is zichzelf te hooren spreken; en meer in één minuut wil beweren, dan hij volhouden kan in een maand.

voedster Als hij weêr iets tegen mij in te brengen heeft, zal ik hem helpen al was hij nog kwieker dan hij is en twintig zulke Pieten; en kan ik het zelf niet af, zal ik er wel vinden die het kunnen. Gemeene kerel! Hij moet niet denken dat ik een van zijn scharrels ben; hij moet niet denken dat ik een van zijn ophakkers ben! – En daar moet jij me bij staan en dulden dat iedere schavuit mij behandelt naar 't hem lust?

peter Ik zag geen enkele man u behandelen naar 't hem lust; had ik het, mijn wapen was er vlug uit geweest, verzeker ik u. Ik durf even gauw van leer trekken als ieder andre man, wanneer ik er gelegenheid toe zie in een goeie ruzie en de wet is op mijn kant.

voedster Nou, voor God, ik ben zoo nijdig, dat ieder stuk aan me trilt. – Gemeene kerel! – 'n Woordje, als 't u blijft, menheer; zooals ik zei, mijn jonge meesteres gelastte mij je uit te vorschen: wat zij mij zei u te zeggen, houd ik voor mijn eigen; maar laat mij u eerst vertellen, als het uw plan is haar te voeren in een gekken-hemel, zoo ze het noemen, zou dat een grove gedraging zijn, zoo ze het noemen: want de edelvrouw is jong; en, daarom, mocht u haar dubbelzinnig willen behandelen, zou dat, waarachtig, een kwalijk ding zijn, aan te bieden aan welke edelvrouw dan ook, een erge laffe handelwijze.

romeo Minne, beveel mij aan bij uw jonkvrouw en meesteres. Ik verklaar plechtig, –

voedster Lieve mensch en zoo waar, dat zal ik haar allemaal oververtellen. Heere, heere, zij zal een gelukkige vrouw worden.

romeo Wat wilt gij haar vertellen, minne? gij luistert niet naar mij.

voedster Ik zal haar vertellen, menheer, – dat gij plechtig verklaart; wat, zooals ik het versta, het aanbod eens edelmans is.

romeo Vraag, dat zij iets verzin, ter biecht te gaan
Dezen namiddag;

En daar zal zij in broeder Laurens' cel

Na 't biechten, trouwen. Hier, dat 's voor uw moeite.

voedster Neen, waarachtig, heer; geen penning.

romeo Kom, kom, ik wil het, neem aan.

voedster U zegt, namiddag, heer? Zij zal er zijn.

romeo Wacht even, minne; binnen 't uur zal dan
Mijn knecht achter d'abdij-muur bij u komen,
Met koorden tot een ladder saâmgetakeld.

Zij moeten tot de hoogste stag der vreugde
Geleiden mij door heimelijken nacht.
Vaarwel; 'k vertrouw op u, zal goed u loonen.
Beveel mij bij uw meesteres aan.
voedster God in den heeml u zegne! Luister, heer.
romeo Wat zei gij, beste minne?
voedster Is uw man goed? want zoo het spreekwoord heet,
Geheim is veilig bij twee, als een 't niet weet.
romeo 'k Verzeker u, hij is als staal zoo eerlijk.
voedster Best, menheer; mijn meesteres is de liefste jonkvrouw –
Heere, heere! – toen zij nog zoo'n klein babbeltje was, – O, – Daar is
een edelman in de stad, een zekere Paris, die haar wat graag zou
enteren; maar zij, de goede ziel, zag wel zoo graag een pad, een echte
pad, als hem. Soms sar ik haar een beetje en zeg dat Paris een knapper
man is; maar als ik dat zeg, kan ik je zeggen, wordt ze zoo wit als er een
ammelaken is in de God-gansche wereld. Begint niet rozemarijn en
Romeo met dezelfde letter?
romeo Ja minnen, wat zou dat? Allebei met R. r. r.
voedster O, jij spotter, zoo doen ze naar de hond. R is voor de – Neen,
ik weet het begint met een andere letter; zij maakt er de aardigste
zinledigheidjes van, van u en van rozemarijn, het zou je goed doen ze te
hooren.
romeo Beveel mij aan bij uw meesteres.
voedster Ja, duizendmalen.
Romeo af.
Peter!
peter En?
voedster Peter, neem mijn waaier en ga voor.
Af.

TOONEEL V

Capulet's tuin.

Julia komt op.

julia De klok sloeg negen, toen ik minne uitstuurde;
Zij kon terug zijn binnen het half uur;
Misschien vond zij hem niet; och, zij is een lam!
Liefde's herauten moesten zijn gedachten,
Die tienmaal sneller zijn dan zonnestrallen
Schaduw en jagend over hel en del:
Daarom zijn het de vlug-geveerde duiven,
Die liefde trekken voort en daarom ook
Bezit de wind-gezwinde Amor vleugels.
Nu is de zon op d'allerhoogsten top
Der dagereis van negen tot aan twaalf
Duurt drie uur lang; – toch is zij er nog niet.
Had zij genegenheên en warm jong bloed,
Zij zou gedreven zijn gelijk een bal;
Mijn woorden zouden naar mijn lief haar kaatsen,
En die van hem naar mij:
Dat oude volk, het doet of was 't al dood;
Zoo log, zoo langzaam, zwaar en bleek als lood.
Voedster komt op met Peter.
O, God, daar is zij! – mijn honnige min, wat nieuws?
Hebt ge hem ontmoet? Stuur dien man toch weg.
voedster Peter, wacht bij de poort.

Peter af.

julia Nu, lieve min, – God, hoe kijkt ge zoo aaklig?
Is het nieuws naar, vertel het blij; is 't goed,
Schaad de muziek dan niet van 't zoete nieuws
Door 't met een zuur gezicht mij voor te kweelen.
voedster 'k Ben op; geef mij een oogenblikje rust.
Foei, wat mijn botten zeer doen! Wat een end!
julia 'k Wou, gij hadt mijn botten, ik je nieuws:

'k Smeek je, mijn goeie, goeie min, toe, spreek!
voedster Jezus, wat een haast! Kan je niet even wachten?
Ziet ge dan niet, dat 'k buiten adem ben?
julia Wat ademloos? wanneer gij adem hebt
Aan mij te zeggen, ik ben buiten adem,
Het smoesje dat gij aanvoert voor het uitstel,
Duurt langer dan de oorzaak van het smoesje.
Is het goed nieuws of slecht? antwoord daarop;
Zeg 't een of 't ander en ik wacht 't vervolg:
Stel mij gerust, toe, is het goed of slecht?
voedster Wat deedt ge me daar een onnoozele keus; ge verstaat het
niet een man uit te pikken. Romeo! 't mocht wat; al is zijn gezicht beter
dan van welke man ook, toch overtreffen zijn beenen nog die van alle
mannen; en wat een hand aangaat, een voet, een lichaam, ze zijn wel
niet om op te pochen, toch zijn ze buiten vergelijk. Hij mag dan niet het
bloempje der hoffelijkheid zijn, ik sta voor hem in, hij is zoo zoet als een
lam. Ga je gang, deern; hou God voor oogen. Hoe is 't, hebt gij
gemiddagmaald thuis?
julia Neen, neen; maar dat wist ik al allemaal.
Wat zegt hij van ons huwlijk? Wat daarover?
voedster Wat doet mijn hoofd zeer! Heer, dat hoofd van mij!
Het klopt of 't bersten wil in twintig stukken.
Mijn rug – aan d'andre kant. – O, mijn rug, mijn rug!
'k Verwensch je hart dat me de straat op stuurde,
Dat op en neêr gedraaf is 'n mensch zijn dood!
julia Het spijt me heusch, dat gij niet wel u voelt.
Lief, lief, lief minnetje, wat zegt mijn liefste?
voedster Uw liefst zegt als een braaf edelman,
Als 'n hoffelijk, een vriendelijk, een knap,
En, zeker ook, een deugdzaam, – Waar 's uw moeder?
julia Waar of mijn moeder is? Wel, zij is binnen;
Waar zou zij anders zijn? Wat doet gij raar:
»Uw liefste zegt, als een braaf edelman,
Waar is uw moeder?«
voedster O, Gods moeder-lief!
Zijt gij zoo vurig! – Wel, een mensch zou zeggen!

Is dit het zelfje voor mijn zeere botten?
Doe in 't vervolg uw boodschappen maar zelf.
julia Wat 'n omslachtingheid! – Kom, wat zegt Romeo?
voedster Kreegt ge vandaag verlof ter biecht te gaan?
julia Dat kreeg ik.
voedster Haast je dan voort naar broeder Laurens' cel;
Daar wacht een man om u tot vrouw te maken.
Nu stijgt 't verliefde bloed je naar de wangen,
Dat bloost maar dadelijk bij 't minste nieuws.
Haast je ter kerk; ik moet een andre weg:
Ik moet een ladder halen, waar uw liefste
Een nestje mee beklimmen moet als 't donkert;
Ik ben de sloof die zwoegt voor uw geluk,
Maar gij zult ondervinden wel den druk.
Voort; 'k wil wat eten; óp nu naar de cel.
julia Op, naar het hoogste heil! – Goed mensch, vaarwel.
Af.

TOONEEL VI

Broeder Laurens' cel.

Broeder Laurens en Romeo.

broeder laurens De hemel glimlach' op dees heilige handing,
En spaar ons 't kommerlijke zorgen laten!

romeo Amen, amen! Laat zorg en kommer komen,
Het kan d'oneindige vreugde nooit verdonkren,
Die één minuut haar zien maar mij bereidt.

Vereen door 't heilig woord slechts onze handen,
Liefde-verslinder Dood, ik vrees hem niet.

Het is genoeg, mag 'k haar de mijne noemen.

broeder laurens Vreugden zoo hevig, hebben 'n hevig einde,
Aan hun triomf ze sterven, zoo verteert

In één kus vuur en kruit. De zoetste honing

Gaat tegenstaan door eigen zoetheid

En neemt ons d'eetlust bij het proeven mede:

Houd in de liefde maat; liefde zij staâg;

Te gauw bereikt niet eerder dan te traag.

Julia komt binnen.

Hier komt de jonkvrouw. O, zoo licht een tred

Zal 't eeuwen-tartend kei-gesteent niet slijten:

Verliefden kunnen over herfstdraden loopen

Die luieren in de wulpsche zomerlucht,

En vallen niet; zoo licht is ijdelheid.

julia 'k Wensch mijn biechtvader eenen goeden avond.

broeder laurens Romeo, dochter, zal danken u, voor ons beiden.

julia Voor elk zijn deel: hij krijgt zooveel te danken.

romeo Ach, Julia, wanneer uw hart als 't mijne

Zoo overkropt van vreugd is; zoo gij zijt

Bedrevener in de kunst van lof en prijs,

Vervul de lucht om ons met rijk geluid,

Vertolk 't verbeeld geluk dat wij weêrkeurig

Ontvangen in dit dierbaar oogenblik.

julia Verbeelding, rijk aan stof en niet aan woorden,
Stoft op haar inhoud en niet op haar praal:
't Narekenen van bezit is bedelaars-werk;
Mijn liefde groeide tot een volheid uit,
Ik kan de helft der weelde niet beseffen.
broeder laurens Kom, kom, ga mee, laat ons kort werk gaan maken;
Want met verlof, ik laat u niet alleen
Vóór 't heilig woord gewijd heeft twee tot een.
Af.

derde bedrijf

TOONEEL I

Een publiek plein.

Mercutio, Benvolio komen op met schildknapen en knechts.

benvolio Laat ons van hier gaan, beste Mercutio:

De dag is heet, de Capulets uithuizig,

We ontgaan een twist niet, als wij hen ontmoeten;

Want 't heete weêr stookt 't dwaze bloed nog meer.

mercutio Gij lijkt op een van die kerels die 't hol van een taveerne binnenstappend met zijn zwaard op de tafel klapt en zegt: »God verhoede dat 'k jou noodig heb« en bij de werking der tweede beker, het trekt tegen den waard, als 't ganschelijk niet noodig is.

benvolio Ben ik er zóo een?

mercutio Kom, kom, gij zijt zoo een gauw aangebrande Piet in uw luimen als er een is in Italië, even licht geraakt om in een kwalijke luim te geraken, even kwalijk geluimd vaak om licht geraakt te worden.

benvolio Hoe dat zoo?

mercutio Neen; maar als er twee zulken waren, wij hadden er binnenkort geen meer; want de een zou dooden den ander. Gij, wel gij zoudt twist met iemand zoeken omdat hij een haar meer of minder in zijn baard heeft dan gij. Gij zoudt twist met iemand zoeken wijl hij nooten kraakt, en om geen andre reden dan uw hazelnoot-bruine oogen. Welk ánder oog dan juist zulk een oog, zou speuren zulk een twist? Je hoofd is zoo vol van twist als een ei vol gebroed; en toch is je hoofd gekneusd geworden en bedorven als een ei door het twisten. Gij hebt getwist met iemand wijl hij hoestte op straat, omdat uw hond toen opschrok, die in de zon lag te slapen. Viel je niet tegen een snijder uit, omdat hij zijn nieuwe wambuis aan had voor Paschen? en tegen een ander, omdat hij zijn nieuwe schoenen met oud lint bond? en dat wil mij bevoogden om niet te twisten!

benvolio Indien ik zoo tot twisten klaar was als gij, zou niemand zoo simpel zijn zijn leven borg te stellen voor het mijne, zelfs niet voor een uur of kwartier.

mercutio Zoo simpel zijn, o, simpel!

benvolio Bij mijn hoofd, hier komen de Capulets.

mercutio Bij mijn hielen, het raakt me niet.

Tybalt en anderen komen op.

tybalt Houd u dichtbij, want ik wil tot hen spreken. –

Goênavond, heeren; een woordje met een uwer.

mercutio Maar één woord met één van ons? Koppel het vast aan iets, maak het een woord en een stoot.

tybalt Gij zult mij voldoende gereed daartoe vinden, menheer, als gij de kans mij wilt geven.

mercutio Zoudt gij geen kans zien een kans te nemen zonder geven?

tybalt Mercutio, met Romeo speelt ge onder, –

mercutio Spelen! wat, maakt gij minstreels van ons? en als gij dan toch minstreels van ons maakt, reken enkel op wanklanken: hier is mijn fiedelstok, hier is wat je dansen zal doen. Duivels, spelen!

benvolio Wij spreken hier in 't druk verkeer van menschen;

Trekt u terug naar een beslotener plaats,

Bespreek uw grieven met een koeler hoofd,

Of gaat uws weegs; hier kijkt ons elk oog aan.

mercutio 'n Mensch heeft zijn oogen tot zien, en laat ze kijken:

Ik ga voor niemand zijn genoeg, ik!

Romeo komt op.

tybalt Wel, vrede zij met u. Hier komt mijn man.

mercutio Ik laat mij hangen als hij draagt uw kleuren:

Ga hem in 't veld maar voor, hij volgt van zelf;

In dien zin, hoogheid, moogt gij »man« hem noemen.

tybalt Romeo, mijn vriendschap weet voor u geen andre

Noch beetre term dan dit: gij zijt een schurk.

romeo Tybalt, de reden mijner vriendschap uwaarts

Ontschuldigt de allezins verklaarbare woede

Om zulk een groet: een schurk was ik nooit;

Daarom, vaarwel; ik zie gij kent mij niet.

tybalt Knaap, voor den hoon dien gij mij aandeedt, kan

Dit geen verschooning zijn; sta dus en trek.
 romeo Ik protesteer, ik heb u nooit gehoond,
 Houd meer van u dan zelf gij kunt vermoeden,
 Tot gij de reden ervan kennen zult:
 Dus, waarde Capulet – 'n naam dien 'k hoog houd,
 En als mijzelf mij diêr is – wees voldaan.
 mercutio O, kalme, lage en eerlooze onderwerping!
 A la stoccata draagt de zege weg.
 Tybalt, gij rattenvangen, willen we? *trekt*
 tybalt Wat wilt gij van mij?
 mercutio Beste koning der katten, niets dan één van uw negen levens;
 ik maak mij sterk daarmee gereed te komen en al naar gij mij daarna
 behandelen zult, de andere acht futloos te kloppen. Wilt gij zoo goed zijn
 uw zwaard bij zijn ooren uit de voering te trekken? Maak haast, eer het
 er uit is, mocht u eens het mijne om de ooren snorren.
 tybalt Ik ben de uwe. *trekt*
 romeo Waarde Mercutio, steek op uw degen.
Zij vechten.
 mercutio Komaan, mijnheer, uw passado.
 romeo Trek, Benvolio, sla neêr hun wapens.
 Schaamt u, mijn heeren! Laat dat wets-vergrijp!
 Tybalt, – Mercutio, – de prins verbood nadrukkelijk
 Stooten te wisselen in Verona's straten.
 Halt, Tybalt! – beste Mercutio!
Tybalt en partijgangers af.
 mercutio 'k Ben geraakt.
 De pest haal'beî uw huizen! Daar ga 'k.
 Ging hij, en zonder iets?
 benvolio Zijt gij gewond?
 mercutio Ja, ja, een krab, een krab; maar, 't is een goeie. –
 Waar is mijn knaap? – Ga, schelm, loop om een arts.
Knaap af.
 romeo Moed kerel, moed; 't kan niet zoo ernstig zijn.
 mercutio Neen, 't is niet zoo diep als een wel, noch zoo wijd als een
 kerkdeur; maar 't is ernstig genoeg; 't kan dienen: vraag maar eens naar
 mij, morgen, en gij zult mij een gegroefd man vinden. 'k Ben ingepeperd,

'k verzeker je, voor dit leven – De pest haal beï uw huizen! – Donders!
een hond, een rat, een muis, een kat krabt een mensch ten doode! een
schetteraar, een schurk, een schoft, die vecht volgens het rekenboek!
Wat duivel hadt gij tusschenbeide te komen; ik werd geraakt onder uw
arm door.

romeo Ik meende alles ten beste.

mercutio Help mij naar binnen ergens, Benvolio,
Of ik val flauw. – De pest haal beï uw huizen!
Ze maakten worm-aas van me: Ik heb het beet,
En stevig ook – uw huizen!

Mercutio af met Benvolio.

romeo Deze edelman, zoo nauw den prins verbonden,
Een ware vriend van mij, kreeg mijnentwille
Die doodelijke wond; mijn eer bezoedeld
Door Tybalts blaam, – Tybalt, die een uur
Nog maar mijn neef is: o, Julia-lief!

Uw schoonheid heeft mij tot een vrouw gemaakt,
Het staal van mijn karakter gansch verbroosd!

Benvolio komt terug.

benvolio O, Romeo, Romeo, Mercutio is dood;
Die ridderlijke geest was hooger aëmend,
Heeft al te ontijdig, 't tijdelijk versmaad.

romeo 't Noodlot van dezen dag broeit vol ellende;
Dit is 't begin maar, andre dagen 't enden.

Tybalt komt terug.

benvolio Daar komt die razer Tybalt weêr weêrom.

romeo Hij leeft en bralt! Mercutio verslagen!

Keer naar den hemel weêr, zachtzinnigheid,

't Vonk-oogig razen stuur' mijn daden nu! –

Sta, Tybalt, sta en neem de »schurk« terug

Die gij mij opdrong pas; Mercutio's ziel

Is nog niet wijd van onze hoofden weg,

Zij wacht op d'uwe haar te vergezellen;

Of gij, of ik ga meê, of allebeï.

tybalt Niets-nutte knaap, die hier het met hem hieldt,

Gij zijt 't die meê zult gaan.

romeo Dit zal 't beslissen.

Zij vechten; Tybalt valt.

benvolio Voort, Romeo, vlucht ijlings!

De burgers komen, Tybalt ligt verslagen:

Kom tot u zelve: als gij wordt gevat

Doodvonnist u de prins. – Voort! – voort! – van hier! –

romeo O, ongeluks-vogel, ik! –

benvolio Mar niet, voort! voort!

Romeo af.

Burgers komen op.

een burger Wat kant uit vluchtte die Mercutio doodde?

Tybalt die moordenaar, wat kant vlood hij?

benvolio Daar ligt die Tybalt.

een burger Kom, menheer, volg me;

In naam der wet blijf borg mij met uw lijf.

Prins komt op met gevolg. Montagu, Capulet, hunne vrouwen en anderen.

prins Waar zijn de stichters van dit veil bedrijf?

benvolio Mijn nooble prins, ik kan 't verklaren, al

't Treurig verloop van dit fataal geval.

Daar ligt de man, gedood door Romeo,

Die doodde uw bloedverwant Mercutio.

mevrouw capulet Tybalt, mijn neef! mijn broers bloedeigen zoon!

O, prins! o, neef! o, man! zie mij die hoon,

Daar ligt hij dood! – Prins, toon rechtvaardig u,

Stort voor het onze, 't bloed van 'n Montagu. –

O, neef, o, neef!

prins Benvolio, wie ving die schennis aan?

benvolio 't Was Tybalt, voór hem Romeo kwam slaan;

Romeo die hoofsch hem aansprak en hem wees

Op 't nietige der twist, hoe het zou wekken

Uw hoog mishagen: – dit, met zachte stem

En kalm geuit – ja, bijna onderdanig,

Vermocht de stuursche koppigheid van Tybalt

Voor vrede doof niet anders te bedwingen

Dan dat hij 't zwaard stak naar Mercutio's borst;

Deze even driftig, 't doodlijk scherp scherp weerde,
En in heldhaftig smaden, met e n slag
Den killen dood op zij slaat en met 'n anderen
Terug naar Tybalt zendt, wiens vaardigheid
't Weêr afweert. Romeo hij roept luid:
»Halt, vrienden, peis!« en vlugger dan zijn woorden
Slaat er zijn arm de vlijme wapens neêr,
En springt hij tusschenbe ; een felle stoot
Van Tybalt onder door zijn arm treft dan
Den wakkren Mercutio en Tybalt vlucht;
Maar even later komt hij weêr tot Romeo,
Die nog maar kort zijn wraakzucht had gevoed,
En 't ging erop los als bliksem; want, eer ik
't Scheidszwaard bloot had, was Tybalt reeds verslagen;
En hij gevallen, Romeo ging en vlood.
Zoo is 't geschied, of 't zij Benvolio's dood.
mevrouw capulet Hij is verwantschapt aan den Montagu;
Gehechtheid maakt hem valsch, hij zegt geen waarheid u.
Wel twintig waren bij die vechtpartij;
Alleen met twintig lafaards kampte hij.
Ik vraag om recht en gij, prins, moet dat geven:
Een Romeo voor een Tybalt, leven om leven.
prins Romeo sloeg hem, hij deed Mercutio sneven;
Wie zal verzoenen mij zijn kostbaar leven?
montagu Niet Romeo, prins, hij was Mercutio's vriend;
Zijn fout was hier, daar 't wettig was verdiend,
Dat z lf hij Tybalt richtte.
prins Om dat alleen,
Moet hij op staande voet als balling heen:
Ik ben betrokken in uw blinde woeden,
Mijn bloed ligt in uw ruw krakeel te bloeden.
Ik zal van u zoo hooge boete heffen,
Dat ge allen wroegend zult mijn leed beseffen.
'k Zal doof zijn voor versooning en voor pleiten,
Gesmeek noch tranen kan uw schennis kwijten;
Beproef 't dus niet: laat Romeo gaan, gezwind,

Het kost hem 't leven, zoo er een hem vindt. –
Draagt 't lichaam weg, hoort onze laatste woorden:
Genâ pleegt moord, vergevend hen die moorden.
Af.

TOONEEL II

Een kamer in Capulet's huis.

Julia komt op.

julia Voort in galop, gij vurig-voetige rossen,
Naar Phoebus huis; was Phaeton de menner
Gij zoudt gezweept, gestriemd zijn naar het west,
Hij zou 't nachtdonker binnenbrengen dadelijk.
Spreid uw gordijn uit, liefde-kweekster nacht,
Dat schuwe oogen wimpren en Romeo
Loop in dees armen, óngemoeid, óngezien! –
Verliefden kunnen voor den dienst der liefde
Bij eigen schoonheid zien, dan, zoo ze is blind
Past nacht aan liefde 't best. – Kom , vroede nacht,
Gij stil-gekleede oude, gansch in 't zwart,
En leer aan mij gewonnen kamp verliezen,
Gestreden om twee reine maagdelijkheên.
Huif mijn inkennig bloed dat strubbelt in mijn wangen
Met uw zwart kleed, tot er verlegen liefde
Van schuchter dapper wordt, en vindt het doen
Van echte liefde ingetogenheid.
Kom, nacht, kom Romeo, kom dag in nacht,
Want gij zult liggen op nachts vleugelen
Blanker dan versche sneeuw op ravenveêren –
Kom, zoete nacht, lieve, zwart-brauwige nacht,
Geef mij mijn Romeo – en gaat hij sterven
Neem hem en snipper hem tot sterretjes,
Hij zal 't gezicht des hemels zoo mooi maken
Dat iedereen zich in den nacht verliefte
En hulde weigert aan d'opzichtige zon.
O, 'k kocht mij wel de woning voor een liefde,
Maar heb die niet en al hoewel verkocht
Ben ik nog niet in handen. Heel dees dag
Langwijlt mij zoo als de nacht voór een feest

Aan 'n ongeduldig kind, 't kreeg een nieuw kleedje
 Maar mag 't niet dragen. O, daar komt minne aan,
 En zij brengt tijding en iedre tong die zegt
 Romeo's naam is hemelsch en welsprekend.
Voedster komt op met koordladder.
 Nu min, wat is 'r? Wat hebt gij daar? de koorden
 Die Romeo verschafte?
 voedster Ja, ja, de koorden *werpt ze neêr*
 julia Ai mij! Wat is er? Waarom wringt ge uw handen?
 voedster O, wat een dag! Hij 's dood, hij 's dood, hij 's dood.
 't Is uit met ons, mejonkvrouw, uit met ons. –
 Helaas! – hij is heen, hij is vermoord, hij 's dood!
 julia Kan de hemel zoo gemeen zijn?
 voedster Romeo kan 't,
 De hemel niet. – O, Romeo, Romeo –
 Wie had dit kunnen denken! – Romeo –
 julia Wat duivelin zijt gij mij zoo te martlen?
 De pijn ervan moest huilen door de hel.
 Versloeg Romeo zichzelf? Zeg het maar, Ja,
 Dat simpel woordje ja is meer venijnig
 Dan 't doodlijk stekend oog der basilisk:
 'k Besta niet meer als zulk een ja bestaat;
 Als de oogen toe zijn die dat ja doen zeggen.
 Versloeg hij zich, zeg ja; zoo niet, – zeg neen,
 Mijn wel of wee beslist zoo'n woordje alleen.
 voedster Ik zag de wond, ik zag 't met eigen oogen, –
 God sta mij bij! – hier op zijn fiere borst:
 Een klaaglijk lijk, een bloedig klaaglijk lijk;
 Bleek, bleek als asch, en al met bloed bemorst,
 Al met dik bloed; 'k viel flauw op het gezicht.
 julia O, breek mijn hart! – berooid hart, breek ineens!
 Ter kerker, oogen, kijkt niet langer vrij!
 Keer, nietig stof tot stof; beweeg niet meer;
 Leg mij met Romeo in één kuil neêr.
 voedster O, Tybalt, Tybalt! De beste vriend dien 'k had,
 O, edele Tybalt! Waardig edelman!

Dat ik niet dood viel toen ik dood u zag!
julia Wat storm is dit die zoo contrarie blaast?
Is Romeo verslagen? Tybalt dood?
Mijn neef zoo diêr, mijn zooveel diêrer heer?
Roep dan, bazuin, op tot het laatste oordeel!
Wie kan nog leven als die twee zijn heen?
voedster Tybalt is heen en Romeo verbannen;
Romeo die hem doodde is verbannen.
julia O, God! heeft Romeo Tybalts bloed gestort?
voedster Hij deed het, deed het, ja, helaas, hij deed 't.
julia Serpentinehart in 'n bloem-gezicht verscholen!
Had ooit een draak zoo een heerlijk mooi hol?
Verrukkelijk tyran! engelachtig duivel!
Vraatwolvig lam! roofbeest in duiveveêren!
Laag innerlijk, vergoddelijkt van buiten!
't Tegendeel waarlijk wat ge waarlijk schijnt!
'n Vervloekte heilige, een aanbidlijk booswicht!
Natuur wat hadt gij in de hel te doen
En daar 'n satanisch geest dus te belomren
In 't sterfelijk Eden van zulk lieflijk vleesch!
Werd ooit een boek met zulk een leelken inhoud
Zoo mooi gebonden? O, dat de leugen woont
In zoo'n bedwèllemend paleis!
voedster Er is geen braafheid,
Geen trouw, geen eer in mannen; allen slecht,
Woordbrekers, huichelaars al, nietlingen allen.
Waar is die Peter? Breng wat aqua vitae!
Die narigheid, ellende maakt mij oud.
Schande over Romeo!
julia Verschroei je tong
Om zulk een wensch! Hij was tot schande niet geboren:
Schande zou schaamvol op zijn wenkbrauw zeetlen;
Want 't is een troon waar Eer gekroond mag zitten,
Eenig beheerscher van de gansche wereld.
O, wat een beest was ik toen 'k schold op hem!
voedster Wat, spreekt gij goed van hem die doodde uw neef?

julia Wilt gij dan dat ik kwaadsprek van mijn man?
Ach, m'arme heer, wie zal uw naam zoet spellen,
Nu ik, uw vrouw van drie-uur maar, haar schond? –
Maar waarom, slechtaard, doodde gij mijn neef?
Die slechte neef mijn man gedood zou hebben:
Weg, dwaze tranen, weg weêr naar je bron;
't Zijn alle droppels aan de smart schatplichtig.
Die ge in verwarring aan de vreugde offert.
Hij leeft, mijn man dien Tybalt wou verslaan,
En Tybalt dood is die mijn man wou dooden.
Daar is toch troost; waarom schrei ik dan?
Eén woord er was, erger dan Tybalt's dood,
En dat mij moordde. Graag vergat ik het;
Maar o, het drukt op mijn herinnering
Gelijk een bloedschuld op 'n zondaars geweten.
»Tybalt is dood en Romeo verbannen!«
O, dat »verbannen«, 't eene woord »verbannen«,
Verslaat tienduizend Tybalts. Tybalts dood
Was smart genoeg, als 't daarmee ook gedaan was:
Wanneer de wrange smart gezelschap mint,
Noodzaaklijk saâm moet gaan met andre smart, –
Waarom dan volgde op haar Tybalt's dood,
Uw vader of uw moeder niet, neen, beiden,
Wat veel gewee-en-ach gemaakt zou hebben?
Maar als een rouwsleep volgde Tybalt's dood,
»Romeo's verbannen!« – o, dat uit te spreken,
Is vader, moeder, Tybalt, Romeo, Julia,
Wèg alles, alles dood! – »Romeo is verbannen!« –
Daar is geen eind, geen grens, geen merk, geen maat
In dat zwart woord van dood; geen woord kan 't peilen.
Waar is mijn vader en mijn moeder, minne?
voedster Schreiend en rouwend over Tybalts lijk:
Wilt gij naar hen? dan zal ik er u brengen.
julia Zij weenen; maar gedroogd hun tranen toch,
Als ik zal weenen om zijn banning nog.
Neem 't ladderkoord: – arm koord, gij evenzoo

Bedrogen als ik, verbannen is Romeo.
Als langs een heirbaan waar' hij opgespoed
Naar mij, die maagd, verweeuwd nu sterven moet.
Kom koord, kom min, het bruidsbed is gespreid
En dood, niet Romeo, neem mijn jonkvrouwelijkheid!
voedster Ga, naar uw kamer gauw, 'k zal Romeo halen
Om je te troosten: – 'k weet wel waar hij is.
Uw Romeo, hoort ge, zal vannacht hier zijn;
Ik ga; hij houdt zich schuil in Laurens' cel.
julia O, ga! en geef dien ring den ridder mijn,
Smeek hem te komen voor een laatst vaarwel.
Af.

TOONEEL III

Broeder Laurens' cel.

Broeder Laurens en Romeo komen op.

broeder laurens Kom Romeo, voor 't licht; gij vreeslijk mensch;
De ramspoed heeft verliefd zich in uw gaven,
Gij zijt gehuwd nu aan het ongeluk.

romeo Vader, wat nieuws? Hoe luidde 's prinsen vonnis?
Wat droefheid vraagt de kennis aan te knopen
Met mij, die haar niet ken nog?

broeder laurens Te gemeenzaam
Gedraagt mijn zoon zich met zulk wrang gezelschap:
Ik breng van 's prinsen oordeel u de tijding.

romeo In wat scheelt 't oordeel met den oordeelsdag?
broeder laurens Een milder uitspraak kwam er van zijn lippen:
De lijfsdood niet, maar wel het lijf verbannen.

romeo Verbanning? ha, heb medelij, zeg dood;
Want ballingschap staart akeliger mij aan,
Naarder dan dood, spreek niet van ballingschap.

broeder laurens Hier van Verona werdt gij weggebannen;
Bewaar geduld, de wereld staat wijd en open

romeo Er is geen wereld buiten Verona's muren,
Dan vagevuur en pijn en schrik van hel.

Gebannen hier is overal verbannen,
En wereld-ban zegt dood; – verbanning dus
Waar beter naam voor dood. Dood »banning« noemend,

Slaat gij mij 't hoofd af met een gouden bijl
En lacht wat om den slag die mij vermoordde.

broeder laurens Doodzonde! o, o, grove ondankbaarheid!

De wet noemt uw fout doodlijk, maar de prins,
Lankmoedig, uw partij koos, wet niet achtend,
En 't zwart woord dood verkeerde in verbanning:

Dit 's hoog-genadig en gij ziet het niet.

romeo 't Is hel-pijn, geen genâ: waar Julia leeft

Daar is de hemel; iedre hond of kat
 Of zelfs een muis maar, elk onwaardig schepsel
 Leeft in den hemel hier en mag haar zien;
 Maar Romeo niet. – Meer waarde leeft,
 Meer hoofschheid, aanzien, in aasvliegen dan
 In Romeo: zij mogen zich meester maken
 Van 't blanke wonder dat mijn Julia's hand is,
 Onsterfelijk heil haar stelen van de lippen;
 Die immer nog in rein en maagdelijk schromen
 Zoo blozen of hun eigen kus waar' zonde;
 Maar Romeo mag het niet: hij is verbannen.
 De vliegen mogen 't doen; maar ik moet vliesen:
 Zij zijn vrij volk, maar ik verbannen ben.
 En zegt gij toch, verbanning is geen dood?
 Bezat gij geen gif-brouwsel, geen scherp mes,
 Geen ander plots-slaand middel mij te dooden,
 Hoe min 't mocht zijn ook, dan dat woord »verbannen?«
 O, broeder 't is een woord in hel thuis hoorend;
 Verdoemden huilen 't uit: hoe hebt gij 't hart,
 Gij, 'n god-gewijde, gij, een geestlijk vader,
 'n Zonde-afnemer, 'n vriend dien 'k alles biechtte,
 Mij te verminken met dat woord »verbannen?«
 broeder laurens O, in-verliefde dwaas, hoor mij toch even.
 romeo Gij zult opnieuw gaan spreken van »verbanning.«
 broeder laurens 'k Zal u volstandig wapenen daartegen;
 Door dat wat droefheids room is: wijsbegeerte;
 Zij zal u troosten, waar ge ook zijt verbannen.
 romeo Alweêr dat woord? – Hang haar, uw wijsbegeerte!
 Wat baat zij als zij niet een Julia
 Mij maken kan, of niet een stad verplanten,
 Of 'n prinslijk vonnis breken, – zwijg dus maar.
 broeder laurens O, dwazen hebben naar ik merk geen ooren.
 romeo Hoe zouden zij, waar wijzen oogloos zijn.
 broeder laurens Laat ons te saâm den toestand kalm bespreken.
 romeo Wat gij niet voelt daar kunt gij niet van spreken.
 Waart gij zoo jong als ik, Julia uw liefste,

Na 'n uur getrouwd zijn, Tybalts moordenaar,
En smoor-verliefd als ik, als ik, verbannen,
Dan mocht gij medespreken, 't haar uittrekken
En vallen op den grond, als ik nu doe,
Nemen de maat voor 'n ongedolven graf.

geklop

broeder laurens Sta op, geklop; verberg u, Romeo, kom.

romeo Ik doe het niet; 'k lig in mijn smart verkropen,
Als in een mist hier, niemand zal mij vinden.

geklop

broeder laurens Wat een geklop! – Wie 's daar? – Kom, Romeo, sta op;

Ze zullen u vatten. – Ja, ik kom! – Sta op. *geklop*

Loop naar mijn studie-cel. – Daadlijk! Gods wil!

Wat koppigheid is dit! Ik kom, ik kom!

geklop

Wie klopt zoo hard? wie zijt ge? wat 's uw wensch!

voedster Laat mij toch in, ik heb een boodschap bij me:

Ik kom van jonkvrouw Julia.

broeder laurens Welkom dan.

Voedster komt op.

voedster O, heilige broeder, zeg mij, heilige broeder,

Waar is mijn jonkvrouws heer, waar 's Romeo?

broeder laurens Daar op den grond, van eigen tranen dronken.

voedster O, dat is juist als bij mijn meesteres,

Juist als met haar!

broeder laurens O, één zijn in de smart!

O, klagelijk geval!

voedster Juist zoo ligt zij,

Snikkend en weenend, weenende en snikkend. –

Sta op, sta op, en toon dat ge een man zijt:

Doe het voor haar, voor Julia, sta op,

Waarom te liggen in zulk wee en ach!

romeo Minne!

voedster Och heer, och heer! – Kom, dood is het end van alles.

romeo Spreekt gij van Julia? Hoe is 't met haar?

Zij moet mij wel 'n geboren moordenaar vinden,
Nu ik de jeugd van onze vreugde heb
Bezoedeld met het bloed zoo dicht aan 't hare,
Waar is zij? en hoe houdt zij zich? Wat zegt
Mijn arme vrouw van ons vernield geluk?
voedster O, zij zegt niets, mijnheer, zij schreit en schreit;
En stort zich op haar bed en springt weêr op,
Roept Tybalt luid, krijt dan om Romeo,
En valt op 't bed weêr neêr.
romeo Alsof die naam,
Uit 'n doodlijk aangelegd geweer geschoten,
Vermoord haar had; zooals die vloeknaams hand
Doodde haar neef Tybalt. – Zeg, broeder, zeg,
In welk vuil deel van mijn gevloekt karkas
Huist er mijn naam? Vertel 't mij, dat ik slope
Dit haatlijk huis! *trekt zijn zwaard*
broeder laurens Halt, met uw dolle hand:
Zijt gij een man? Van buiten moogt gij 't zijn,
Gij weent als vrouwen doen; uw wild gedrag
Gelijkt het redeloos tieren van een beest:
Een valsche vrouw in valsch beeld van een man,
Een valsch beest zijt ge in valschen schijn van beiden!
Wel, gij verbaast mij; bij mijn heilige orde,
Ik meende u van beter aard te zijn.
Eerst Tybalt, niet? En nu u zélf verslaan?
En daarmee haar wier leven werd uw leven;
Door dien vervloekten haatdwang op u zelf.
Wat schimpt ge op uw afkomst, op aarde en hemel?
Nu afkomst, aarde en hemel, in eens in u
Vereenden wat gij zoo ineens wilt missen.
Foei, foei, gij schendt u zelf, uw liefde, uw geest;
Gij die te veel hebt als een woekeraar,
En niets ervan gebruikt in waar gebruik,
Uw uiterlijk tot sier, uw geest, uw liefde.
Uw edel lichaam is een wassen vorm,
Als ge afstand doet van mannelijke waarde;

Uw duur bezworen liefde, leêge leugen,
Doodend die liefde die gij zwoert te kweken;
Uw geest, die pronk van uiterlijk en liefde,
'n Wanschapenheid door 't slecht hanteer van beide;
Als in de hoorn van 'n dom soldaat werd 't kruit
In brand gestoken door je eigen onkunde,
Door 't eigen weermiddel gij zelf misvormd.
Kom, word eens wakker, man! Je Julia leeft,
Om welker lieven wil gij straks woudt sterven;
't Geluk u bij bleef: Tybalt wou u dooden
En gij sloegt Tybalt; daar was ook geluk:
De wet, met dood u dreigend, wordt uw vriend;
Verkeert tot banning; ook hier weêr geluk:
Een vracht van zegen daalde op je rug neêr;
't Geluk maakt in haar schoonste kleed je 't hof;
Maar evenals een stoute deern die pruilt,
Gij stribbelt tegen uw geluk en liefde:
Pas op, pas op, dezulken sterven ellendig.
Ga, zoek je liefste op, naar de afspraak luidde,
Beklim haar kamer, gauw, en wees haar troost;
Maar blijf niet tot de wacht is uitgezet,
Want dan kunt gij niet gaan naar Mantua;
Daar zult gij blijven tot de tijd is rijp,
Dat wij het huwelijk ruchtbaar kunnen maken,
Uw vrienden al verzoenen en 't pardon
Den prins afsmeeken en terug u roepen
In twintig honderdduizendmaal meer blijdschap
Dan gij in jammerklachten henen trok. –
Min, ga vooruit: uw meesteres, mijn hulde,
Zeg haar te zorgen dat de huisgenooten
Wat vroeg ter ruste gaan, het zwaar verdriet
Zal daartoe zekerlijk geneigd hen maken:
Romeo is komend.
voedster O, Heere, Heere!
Ik zou den heelen nacht hier kunnen luistren
Naar al dat schoons; wat toch geleerdheid doet! –

Menheer, ik zal mevrouw uw komst gaan zeggen.
romeo Doet 't. Vraag mijn lief haar knorren klaar te houden.
voedster Hier is, menheer, een ring dien 'k u moest geven.
Haast u, maak spoed, het wordt al aardig laat.

Af.

romeo Hoe voel ik mij gesterkt weêr en gezond!
broeder laurens Ga nu; goênacht; hiervan hangt alles af:
Vertrek alear de wacht betrokken is,
Of, schijnt de dag reeds, ga dan in vermomming.
Verblijf in Mantua: 'k zal mij verstaan
Met uw kecht, u van tijd tot tijd doen weten
Al wat ten uwen gunste hier gebeurt.
Geef mij uw hand, 't is laat, vaarwel, goênacht.
romeo Wachtte mij zulk 'n onzegbre vreugde niet,
Dit korte afscheid waar' mij een groot verdriet:
Vaarwel!

Af.

TOONEEL IV

Een zaal in Capulet's huis.

Capulet, Mevrouw Capulet en Paris komen op.

capulet Het kwaad verloop der dingen, heer, belette
Er onze dochter tijdig toe te brengen.

Kijk eens, zij hield van haar neef Tybalt veel,
Ik evenzoo: – wel, 's menschen lot is sterven. –
't Is reeds zeer laat; zij komt niet meer beneden:
'k Verzeke u, was 't niet om uw gezelschap,
Ik lag wel al een uur reeds in mijn bed.

paris Dees tijd van lijen is geen tijd van vrijen. –
Mevrouw, goê-nacht: beveel me uw dochter aan.

mevrouw capulet Dat zal 'k, en morgen vroeg haar onderhouden;
Laat haar van avond aan haar droefheid over.

capulet Heer Paris, 't moog' een waagstuk schijnen, maar
'k Bied u de liefde van mijn kind: ik denk,
Neen, twijfel niet, zij zal mijn wil eerbiedigen.

Vrouw, ga tot haar, eer dat gij gaat te bed,
En deel haar mede mijn zoon Paris' liefde;
Vertel haar, denk eraan, Woensdag aanstaande –
Stil, wat voor 'n dag is 't nu?

paris Maandag, mijnheer.

capulet Maandag? ha, ha! – Wel, Woensdag is wat gauw.

Laat 't Donderdag zijn. – Zeg haar, Donderdag

Zal zij gaan trouwen onzen nooblen graaf.

Schikt het u dan? en hoe lijkt u die haast?

Wij maken niet veel drukte: – 'n vriend of twee; –

Want, gij begrijpt, de doodslag pas van Tybalt,

Men mocht ons eens onvoorschillig houden, –

Hij was zeer na ons, – als wij banketteerden.

Daarom niet meer dan 'n half dozijn van vrienden

En daarmee uit. – Hoe vindt gij 't, Donderdag?

paris Mijnheer, ik wenschte Donderdag waar' morgen.

capulet Wel, ga nu heen: – Laat 't Donderdag dan zijn. –
Ga, eer gij gaat te bed naar Julia,
Bereid haar voor, vrouw, op haar huwelijksdag. –
Vaarwel, mijnheer. – Licht naar mijn kamer, ho!
Voor m'uit! Het is zoo laat geworden dat
Wij 't zoetjes-aan vroeg konden noemen. – Goê-nacht.
Af.

TOONEEL V

Julia's kamer.

Romeo en Julia.

julia Wilt gij al gaan? het is toch nog geen dag;
Het was de nachtegaal, de leeuwrik niet,
Wat zich kwam persen in je bang gehoor;
Hij zingt op dien granaatboom telken nacht:
Geloof me, lief, het was de nachtegaal.
romeo Het was de leeuwrik wel, heraut der morgen,
Geen gaal die zong: zie lief, wat scherpe strepen
De gaande wolken daar in 't oost omranden.
Nachts kaarsen zijn verteerd, spotziek staat dag
Teen-tippend op de mistige top der bergen:
'k Moet gaan en leven, of, hier marrend, sterven.
julia Het is geen dag, dat licht, ik weet het, ik:
Het is een luchtverschijnsel dat de zon
Voor jou alleen tot toortsknecht stelt in nacht
Om voor te lichten je naar Mantua:
Mar nog wat, lief, er is geen haast tot gaan.
romeo Laan hen mij vatten, laten zij mij dooden;
Ik ben tevreê, als gij het zoo begeert.
'k Zal zeggen dus, dat grauw daar is geen morgen,
Een bleeke weêrschijn is 't van 't maangezicht;
En zeggen, 't is geen leeuwerik wiens slag
Den hemel slaat hoog boven onze hoofden:
Mijn drang tot blijven maakt mijn wil zoo bloê:
Kom, dood, wees welkom! Julia wil het zoo. –
Wel, laat ons keuvlen, schat, het is geen dag.
julia 't Is wel, 't is wel; ga heen, ga henen! ach,
De leeuwrik is 't die zoo uitzinnig zingt,
Zijn wilde jubels uitkeelt naar en schril.
Men zegt, hij deelt zijn zang schoon in, de leeuwrik,
Maar deze niet, want die verdeelt ons nu.

Men zegt, hij ruilt met vieze pad van oogen,
O, 'k wou nu wel, zij ruilden ook van stem,
Nu ons die stem komt schrikken arm uit arm,
Je opjaagt van mij weg als met 'n hoorn-alarm.
O, ga nu heen: het wordt al klaar en klaarder.
romeo Meer klaarte en klaarte, ons donker lot al zwaarder!

Voedster komt op.

voedster Mevrouw!

julia Minne?

voedster Mevrouw uw moeder komt zoo dadelijk hier:

De dag komt aan; voorzichtig, neem besluit.

Af.

julia Raam, laat den dag in, 't leven gaat er uit.

romeo Vaarwel, waarwel! één kus en ik stijg neêr.

Daalt neder.

julia Zijt gij dan heen? mijn lief! heer, man, ach, vriend!

Laat me iedren dag in 't uur iets van je hooren,

Want één minuut telt wel voor vele dagen:

O, aldus reeknend zal ik stok-oud zijn,

Aleer ik wederzie mijn Romeo.

romeo Vaarwel! 'k zal elke kans benutten, mond of brief,

Die je mijn groet kan overbrengen, lief.

julia O, denkt ge dat we elkaâr ooit weêrzien zullen?

romeo Ja, zonder twijfel; en al ons leed zal dienen

Tot zoet gesprek in nog te komen dagen.

julia O, God, ik heb een onheilspellend hart:

Mij dunkt, ik zie je, nu ge zijt zoo laag,

Als één dood op den bodem van een graf:

Mijn oog begeeft mij, of gij zijt zoo bleek.

romeo Geloof mij, lief, gij schijnt mij evenzoo:

De dorstige smart ons bloed drinkt. A-dio

Af.

julia O, lot, o, lot! wat ieder noemt onstadiig:

Als gij onstadiig zijt, wat doet gij dan

Met één befaamd om trouw? Wees maar onstadiig,

Dan zult gij, naar ik hoop, niet lang hem houden,

Maar sturen gauw weêrom.
mevrouw capulet *binnen* Zijt gij óp, dochter?
julia Wie roept mij daar? is het mevrouw, mijn moeder?
Was zij zoo lang beneê of zoo vroeg op?
Wat ongewone oorzaak brengt haar hier?
Mevrouw Capulet komt op.
mevrouw capulet Wel, wat nu, Julia?
julia Mevrouw, ik ben niet wel.
mevrouw capulet Nog altijd om uw neefs dood aan het treuren?
Wilt gij met tranen hem het graf uit wasschen?
Al kondt gij het, gij maakte hem niet levend:
Genoeg dus, matig treuren toont veel liefde;
Maar veel getreur geen overmaat van geest.
julia Laat schreien mij om zoo'n gevoelig verlies.
mevrouw capulet Dus doend, gij voelt 't verlies wel, niet den vriend
Dien gij beschreit.
julia 't Verlies gevoelend dus
Kan ik niet anders dan den vriend beschreien.
mevrouw capulet Och, beste meid, gij schreit niet om zijn dood,
Maar wijl de schurk die hem versloeg nog leeft.
julia Wat schurk, mevrouw?
mevrouw capulet Die schurk van 'n Romeo.
julia Een schurk en hij zijn mijlen ver verwijderd.
God vergeef hem! ik doe 't van ganscher harte;
En toch geen man als hij smart zoo mijn hart.
mevrouw capulet Dat komt omdat die valsche moordenaar leeft.
julia Ja, uit 't bereik, mevrouw, van deze handen:
Ik wou, ikzelf mocht wreken Tybalts dood!
mevrouw capulet Wees niet bevreesd, wij zullen ons wel wreken:
Schrei dus niet meer. Ik ken in Mantua,
Alwaar diezelfde lafaard leeft verbannen,
Er een die hem zoo'n dronk verschenken zal,
Dat hij heel spoedig Tybalt op zal zoeken:
En dan, ik hoop, zult gij voldaan zijn ook.
julia Ja, inderdaad, nooit zal 'k gansch voldaan zijn,
Niet voor alear ik zien mag Romeo – dood –

Is mijn arm hart gekweld om een verwante. –
 Mevrouw, zoo gij maar iemand vinden mocht,
 Die een vergif toedoent, zou ik 't zoo mengen
 Dat Romeo al daadlijk na de ontvangst
 Zou slapen in ruste. – O, hoe er mijn hart van gruwt
 Te hooren noemen hem, hem niet te hebben,
 Op hem de liefde voor mijn neef te wreken,
 Op 't eigen lichaam dat hem heeft verslagen.
 mevrouw capulet Vindt gij de middlen maar, ik vind den man.
 Maar nu een blijer nieuwtje, beste meid.
 julia En vreugd komt goed in dees benarde dagen.
 Wat is er, mag ik vragen, mevrouw moeder?
 mevrouw capulet Wel, wel, gij hebt een zorgzaam vader, kind;
 Een die, om aan uw droefheid u te ontrukken
 Plotsling bedacht heeft zulk een dag van vreugde,
 Als gij vermoedde niet, noch ik voorzag.
 julia Mevrouw, op goed geluk af, wat zal 't zijn?
 mevrouw capulet Wel, hoor, mijn kind, nu Donderdag in d'ochtend
 Zal er de jonge, knappe edelman,
 Graaf Paris, in de kerk van Sinte Pieter,
 U, naar wij hopen, maken 'n blijde bruid.
 julia Nu, bij Sint Pieter en bij Petrus ook,
 Hij zal mij daar tot 'n blijde bruid niet maken.
 Die haast verwondert me; dat ik moet trouwen
 Met een aanstaanden man die nooit kwam vrijen.
 Mevrouw, ik bid u, meld mijn heer en vader,
 Dat 'k nog niet trouwen wil en als ik wou,
 Ik eer dan Paris, zweer 'k, Romeo zou nemen,
 Dien 'k haat zooals u weet. 't Is wel een nieuwtje!
 mevrouw capulet Hier komt uw vader aan, zeg het hemzelf,
 En zie hoe hij het opneemt uit uw handen.
Capulet komt op met de Voedster.
 capulet Na 't zonnezinken dauwt het dikke droppels;
 Na 't zonnezinken van mijn broeders zoon,
 't Straal-regent recht! –
 Wat nu, een waterleiding, meid? nog tranen?

Aldoor maar buien? In één klein lichaam
 Bootst gij, zoo waar, een hulk na, zee en wind:
 Want in je kijkers, die ik noem de zee,
 Is 't altijd eb en vloed; de hulk, je lichaam,
 Zeilt op die plas; je zuchten zijn de winden;
 Die, kampend met je tranen en omgekeerd,
 Als 't niet gauw luwen gaat, verplettren zullen
 Je storm-gesteisterd lichaam. – Welnu, vrouw?
 Wel, hebt gij ons besluit haar meegedeeld?
 mevrouw capulet Ja, maar zij wenscht geen man; zij dankt u wel.
 'k Wou, de malloot was aan haar graf getrouwd.
 capulet Zacht wat, leg het mij uit, vrouw, leg 't mij uit.
 Wil zij er geen? Is zij geen dank ons schuldig?
 Is zij niet trotsch? Noemt zij zich niet gezegend,
 Onwaardig als zij is, dat wij bewerkten
 Haar tot een bruijom zulk een edelman?
 julia Niet trotsch omdat, maar dankbaar dat gij 't deedt:
 Trotsch kan ik nimmer zijn op wat ik haat;
 Maar dankbaar zelfs voor haat, bedoeld als liefde.
 capulet Wat nu! Wat nu, haarkloverij! Wat 's dat?
 »Trotsch« en »ik dank u« – en »ik dank u niet«; –
 En toch »niet trotsch«; – wel gij, lief leuterkousje,
 Dank me geen dankjes, en trots me geen trotsen,
 Kwik maar je leedjes op voor Donderdag.
 Ga me met Paris naar St. Pieters kerk
 Of ik zal op een hórde j'er heensleepen.
 Ruk uit, misselik kreng! Ruk uit, dierage!
 Jij, kaarsvet-bakkes!
 mevrouw capulet Foei, foei! Zijt ge gek?
 julia Mijn beste vader, 'k smeeek u op mijn knieën,
 Hoor toch een oogenblik geduldig me aan.
 capulet Verhang je, varken, ongehoorzaam dier!
 Als je me Donderdag niet gaat ter kerk,
 Hoef je me nooit meer onder 't oog te komen.
 Stil, spreek niet tegen me, antwoord mij niets;
 Mijn hand jeukt. – Vrouw, wij hebben vaak gemord,

Dat God ons slechts dit eenig kind wou schenken,
Maar nu ziek 'k in, dit eene is nog te veel,
En dat 't voor ons een vloek is haar te hebben;
Vod van een meid!
voedster God in den heeml 'r zegne! –
Het is niet goed, heer, haar zoo uit te veggen.
capulet Hoe zoo, mevrouw de Wijsheid? Hou je kakel,
Jij weet-al; lebbber jij met je ouwe wijven.
voedster 'k Zei toch niets valsch?
capulet O, God zal je loonen!
voedster Mag 'n mensch niet spreken?
capulet Zwijg, mummel-heks!
Kraam bij je leutertroep jouw ernst maar uit,
Wij kunnen 't missen hier.
mevrouw capulet Gij zijt te heftig.
capulet Gods seldrement! het maakt mij dol:
Bij dag, bij nacht, altijd, bij 't werk, bij 't spel,
Alleen of in gezelschap, was ik zorgend
Haar goed getrouwd te krijgen; en nu te hebben
Een edelman van waardige familie,
Die aardig wat heeft, jong is, goed geschoold,
Voorbeeldig toegerust (zooals ze zeggen),
Aannemelijk als één zich maar laat denken –
En dan te hebben een sikkeneurig malloot,
'n Jankende pop, die, als 't geluk zich biedt,
Antwoordt: – »ik wil niet trouwen,« – »'k heb niet lief,« –
»Ik ben te jong,« – »vergeef mij, bid ik u.« –
Maar als jij niet wil trouwen, ga je gang:
Graas waar je wilt, met mij zal je niet huizen.
Weet wat je doet, ik laat niet met mij dollen.
Het is gauw Donderdag; wik goed en weeg:
Behoor je mij, dan geef ik je aan mijn vriend;
Zoo niet, verdoe je, schooi en sterf op straat,
Want bij mijn ziel, erkennen doe 'k je niet,
En nimmer zal jou iets van mij geworden.
Vertrouw daarop; denk na; 'k breek nooit mijn woord.

Af.

julia Is daar geen meêlij zeetlend in de wolken
Dat ziet tot op den bodem van mijn smart? –
O, moederlief, stoot mij niet weg van u!
Verschuif dit huwlijk voor een maand, een week;
Of doet ge 't niet, spreid mij het bruidsbed dan
In dat dompge graf-huis waar Tybalt ligt.
mevrouw capulet Spreek mij niet aan, ik zeg geen woord weêrom.
Volg jij je zin, ik heb met je afgerekend.

Af.

julia O, God! – o, min, hoe wenden wij dit af?
Mijn man is hier op aarde en mijn gelofte
Is in den hemel; hóé moet die dan nu
Op d'aarde keeren, als niet eerst mijn man
Weggaat van d'aarde en haar zendt uit den hemel?
Troost mij, geef mij toch raad. – Helaas, helaas!
O, dat de Hemel listen lei en lagen
Aan zulk een zwak persootje als ik ben! –
Wat zegt ge? Hebt ge geen opwekkend woordje?
Wat troost, minne.

voedster Wel wis, hier is 't. Romeo
Is in de ban, en één maar tegen duizend,
Dat hij ooit weêr durft komen u te halen;
En als hij 't doet, moet 't toch ter sluiks gebeuren.
Dus nu eenmaal de zaak is als zij is,
Het dunkt mij 't best dat gij trouwt met den graaf.
O, hij is een beminlijk edelman!
Romeo is 'n handdoek bij hem: 'n adelaar, mevrouw,
Heeft niet zoo'n frisch, zoo'n vief, zoo'n helder oog
Als Paris heeft. Verwenscht mijn hart, als 'k niet
Dit tweede huwlijk moet gelukger vinden,
Want 't overtreft het eerste, of zoo al niet,
Uw eerste is dood, ten minst zoo goed als dood,
Want wat heeft men aan een die niets kan geven?
julia Spreekt ge uit uw hart?
voedster En uit mijn ziel meteen;

Laat ze allebeê verwenscht zijn zoo 't is anders.
julia Amen!

voedster Wat?

julia Wel, gij hebt wonderbaarlijk mij getroost.

Ga naar mevrouw; zeg haar dat 'k ben gegaan

Naar Laurens' cel, omdat ik zoo bedroefd

Mijn vader heb, behoefte voel te biechten.

voedster Kom, dat wil 'k doen; 't is wijselijk gedaan.

Af.

julia Aarts-oude vloek! O, gij geslepen vijand!

Is 't schuldiger dus tot meineed mij te pressen,

Of met diezelfde tong mijn heer te smalen,

Waarmee zij hem wel duizendmalen prees,

En boven allen roemde? Ga, raadgeefster;

Gij en mijn binnenst zijn van nu af twee. –

'k Ga tot den broeder, hulp van hem ik wacht:

En faalt het al, heb ik tot sterven kracht.

Af.

vierde bedrijf

TOONEEL I

Broeder Laurens' Cel.

Broeder Laurens en Paris komen op.

broeder laurens Op donderdag, mijnheer? dat is al gauw.

paris Mijn vader Capulet begeert het zoo;
En ik niet laksch ben, om zijn haast te toomen.

broeder laurens Der jonkvrouw neiging zegt gij niet te kennen:
Het loopt niet in de pas; het lijkt mij niet.

paris Zij schreit onmatig veel om Tybalts dood,
En daardoor sprak ik weinig nog van liefde,
Venus niet glimlacht in een huis van tranen.

Nu, heer, haar vader oordeelt het gevaarlijk
Dat zij haar smart dus heerschappij laat nemen,
Bespoedigde ons huwelijk in zijn wijsheid,
Om de overloop te stremmen van haar tranen;
Wat door haar eenzaam-zelf te diep bepeinsd,
Slechts door gezelschap afgeleid kan worden.

Nu kent gij dus de reden van die haast.

broeder laurens *ter zijde* Wist ik maar niet waarom 't vertraagd moet
worden.

Kijk, heer, daar komt de jonkvrouw tot mijn cel.

Julia komt op.

paris Welk een geluk, mejonkvrouw en mijn vrouw!

julia Heer, dat mag zijn als ik mag zijn een vrouw.

paris Dat »mag zijn«, lief, moet zijn, op Donderdag.

julia Wat moet zal zijn.

broeder laurens Een tekst zoo klaar als dag.

paris Komt gij ter oorbiecht hier bij dezen vader?

julia Gaf ik daar antwoord op dan biechtte ik u.

paris Verheel aan hem niet dat gij mij bemint.
 julia 'k Wil u verhelen niet dat 'k hem bemin
 paris Hem zeker ook niet dat gij mij bemint.
 julia Als ik het niet doe, heeft het grooter waarde,
 Achter uw rug gezegd dan in 't gezicht.
 paris Arm kind, wat leed er uw gezicht door tranen.
 julia Zoo werd het een triomfje voor mijn tranen;
 Schoon het vrij leelijk was, voor zij 't bedierven.
 paris Nu meer dan tranen nog beleedigt gij 't.
 julia Het is geen laster wat de waarheid is;
 En wat ik zei, zei 'k zelf mij in 't gezicht.
 paris Maar dat gezicht is mijn en gij het lastert.
 julia Dat moge zijn zoo, want het hoort mij niet. –
 Zijt gij te spreken, heilig vader, nu
 Of zal ik komen tegen d'avond-mis?
 broeder laurens Ik ben nu zonder dienst, mijn brave dochter. –
 Mijnheer, wij wenschten gaarne alleen te zijn.
 paris Bespaar mij God, dat ik uw aandacht store! –
 Julia, ik kom u Donderdag vroeg wekken:
 Tot dan, vaarwel, aanvaard die vrome kus.
Af.
 julia O, sluit de deur en dan kom, ween met mij.
 Hoop, hulp en troost is heen, 't is alles heen!
 broeder laurens Och, Julia, ik ken uw kommer reeds;
 Het jaagt mij uit den kring van mijn begripen:
 Ik hoor gij moet en niets kan het verdagen,
 Op donderdag aanstaand den graaf gaan trouwen.
 julia Zeg maar aan mij niet wat gij hoorde, broeder,
 Tenzij gij mij een uitkomst weet te zeggen:
 Als ge in uw wijsheid mij niet helpen kunt,
 Heet dan maar wijs wat ik voornam te doen,
 En met dit mes zal ik 't verhelpen daadlijk.
 God bond mijn hart aan 't hart van Romeo, gij
 Ons beider handen saâmbondt en aleer
 Die hand door u aan Romeo gezegeld,
 Weêr tot een zegel wordt voor 'n nieuwen bondsbrief,

Of mijn getrouw hart in rebelsch verraad
Naar 'n ander overloopt, straf dit ze beide.
Daarom geef mij een dadelijken raad
Van uit uw lange ervaring of aanschouw,
Hoe tusschen mij en mijn ten einde-raad-zijn
Dit mes voor scheidsman speelt en uit zal maken
Wat 't overwicht niet van uw kunde en jaren
Tot wezenlijk herstel van eer kon brengen.
Bedenk u niet te lang, 'k begeer te sterven,
Als 'k in uw woord het baatmiddel moet derven.
broeder laurens Blijf kalm: ik speur een soort van uitkomst, dochter,
Waarvan 't volvoeren is even desperaat
Als de vertwijfling, die belet moet worden.
Zoo, liever dan te trouwen met graaf Paris,
Gij kracht van wil bezit uzelf te dooden,
Dan is er kans dat gij durft ondernemen
Iets dood-gelijkend om de schand te ontvluchten,
Gij die u vreesloos koppelt aan dood-zelf;
Wanneer gij durft, bied ik u 't batend middel.
julia O, vraag mij, liever dan Paris te trouwen,
Dat 'k af zal springen van die torentrens;
Op 't dievenpad ga loopen; bij serpentes
Een schuilplaats zoek; keten mij vast aan beren;
Of sluit mij 's nachts op in een knekel-huis,
Romlig-bestrooid met rammelende beendren,
Met molmen schenkels, gore schedel-bollen:
Gelast mij in een versch graf af te dalen,
Te liggen naast een dood mensch in zijn laken;
Al dingen waar 't verhaal van mij deed rillen;
Ik wil ze doen, al, zonder vrees of aarzel,
Om 'n reine vrouw voor mijn zoet lief te blijven.
broeder laurens Kalm, ga naar huis; wees vroolijk en stem toe
Paris te trouwen. Morgen is het Woensdag;
Zorg morgennacht er voor alleen te zijn,
Laat niet uw minne in uw kamer slapen:
En in uw bed dan liggend, neem dit fleschje

En drink er het gestookte brouwsel uit;
Dan zal eensklaps een kil en slaaprig vocht
Uw aderen gaan vullen, want geen pols
Zal regelmatig slaan meer, staande stil:
Geen adem en geen warmte meldt gij leeft;
Het rood van lip en wang verflenst en wordt
Zoo vaal als asch, uw oogen luiken zich
Als dood, wanneer hij levens dag sluit buiten.
Elk lichaamsdeel, beroofd van lenigen stuur,
Zal stijf en hard en koud als dood verschijnen:
En in dat leenbeeld van den schromplen dood
Blijft gij aan één stuk tweek en veertig uur,
Om dan te ontwaken als verkwikt door slaap.
Nu, als de bruigom in den morgen komt
Om u te wekken, zie, daar zijt gij dood:
Vervolgens, naar de wijze hier van 't land,
Ter baar, ten toon en in uw mooiste kleêren,
Zult gij gedragen zijn naar 't grafgewelf,
Waar al wat Capulet, wordt bijgezet.
Tezelfder tijd en tegen uw ontwaken
Zal Romeo gebodschapt door mijn brieven,
Hierheen gekomen zijn en hij en ik
D'ontwaking wachten, en dienzelfden nacht
Voert Romeo u weg naar Mantua.
Dit zal u van dit smaad-gevaar bevrijden,
Wanneer geen wankle gril of vrouwen-vrees
Verlaagt den moed tot dit volvoeren noodig.
julia Geef mij, o geef mij! spreek mij niet van vrees!
broeder laurens Kalm; ga nu heen: wees sterk en wees voorspoedig
In dit besluit. Een broeder brengt mijn brief
Uw heer in Mantua in allerijl.
julia Liefde geef'sterkte mij! En sterkte is heil.
Vaarwel, mijn dierbre vader.
Af.

TOONEEL II

Een kamer in Capulet's huis

Capulet, Mevrouw Capulet, Voedster en twee knechts komen op.

capulet Noodig geen gasten meer dan hier beschreven. –

Knaap, ga en huur mij twintig knappe koks.

Knecht af.

tweede knecht U zult er niet één slechte hebben, heer, want ik zal ze eerst op de proef stellen of ze hun vingers wel goed kunnen aflikken.

capulet Hoe kunt gij ze zoo op de proef stellen?

tweede knecht Gewis, heer, 't is een slechte kok die zijn eigen vingers niet likken kan, daarom wie zijn vingers niet likken kan, past me niet.

capulet Ga, maak voort. –

Knecht af.

Wij krijgen nooit de boel bijeen voor morgen,

Zeg, ging mijn dochtertje naar Laurens' cel?

voedster Warempel, ging ze.

capulet Best, 'k hoop dat hij iets goeds aan haar kan doen:

Het is een nukvig, eigenzinnig dier.

Julia komt op.

voedster Daar komt zij van haar biecht, vroolijk en wel.

capulet Welnu, mijn kopstuk, waar heb je geslenterd?

julia Waar ik 't berouw geleerd heb van mijn zonde

Van ongehoorzaamheid en opstand tegen

U en uw geboden; vader Laurens

Heeft mij gelast een voetval hier te doen,

Vergiffenis u te smeeken. – Wil vergeven!

Van nu af aan zal 'k uw geboden volgen.

capulet Stuur om den graaf; en deel hem hiervan mee;

Ik wil die knoop gelegd zien morgenochtend.

julia 'k Ontmoette in Laurens' cel den jongen graaf,

En deed mijn liefde hem blijken, in zooverre

De grens laat toe der ingetogenheid.

capulet Daar ben ik blij om; dat is goed; sta op:

Zoo moet het wezen. – Laat den graaf hier komen;
Ja, zeker, ga, herhaal ik, haal hem hier. –
Nu, bij God, deze eerwaarde heilige broeder,
Heel onze stad is veel aan hem verplicht.
Julia Min, wilt gij met mij meegaan naar mijn kamer,
Mij helpen bij de keuze van mijn opschik,
Wat gij 't geschiktst acht voor den dag van morgen?
mevrouw capulet Neen, niet voór Donderdag; dat 's vroeg genoeg.
capulet Ga, met haar, minne: – morgen gaan wij kerkwaarts.
Julia en voedster af.
mevrouw capulet Wij komen tijd te kort voor al 't benoodigde:
't Is bijna avond al.
capulet Tut, 'k zal mij roeren,
't Komt allemaal terecht, vrouw, op mijn woord.
Ga maar naar Julia, help haar mee optuigen:
'k Wil niet naar bed van nacht; – laat mij betijen;
Laat me ook eens spelen voor huisvrouw. – Wat, ho! –
Allen zijn weg: wel dan wandel ik zelf
Maar naar graaf Paris, dat hij tegen morgen
Zich klaar maakt. Wonderlijk licht is mijn hart,
Nu zich diezelfde koppige meid liet temmen.
Af.

TOONEEL III

Julia's kamer

Julia en Voedster komen op.

julia Ja, dat kleed is het best; maar, hoor eens, minne,
Ik wou van nacht wel graag alleenig zijn;
Ik heb behoefte aan zoo menig gebed
Den hemel vriendlijk voor mijn staat te stemmen,
Gij weet hoe vol van zonde dat ik ben.

Mevrouw Capulet komt op.

mevrouw capulet Wat, hebt ge 't nog zoo druk? Kan ik ook helpen?

julia Neen, moeder, alles is bijengesnuffeld

Wat morgen onze staat behoeven zal:

Als 't u behagen mocht, laat mij alleen,

Laat minne maar van nacht met u opblijven,

Gij hebt natuurlijk nu uw handen vol,

De drukte kwam zoo plotsling.

mevrouw capulet Goeden nacht.

Ga maar naar bed en rust; gij hebt het noodig.

Mevrouw Capulet en Voedster af.

julia Vaarwel! – God weet wanneer wij elkaâr weêrzien.

Een doffe koude vrees rilt door mijn leden,

Die alle levenswarmte haast bevriest:

Ik roep ze weêr terug om mij te troosten.

Minne! – Wat zou ze hier doen?

Mijn bang tooneel moet ik alleen afspelen. –

Kom, fleschje! –

Als nu dat vocht eens heelemaal niet werkte?

Zal ik dan trouwen moeten, morgen-ochtend?

Neen, neen, – dit zal 't beletten – ligt gij daar.

legt een dolk neêr

En als 't vergif eens was, dat mij de broeder

Sluw wou doen nemen om mij dood te hebben,

Daar hem dit huwlijk onteeren kan,

Omdat hij mij met Romeo eerst trouwde?
Ik vrees 't is zoo; en toch, ik denk van niet,
Want ieder kent hem als een heilig man.
Hoe, als ik in dat graf ben neêrgeleid
En voór den tijd ontwaak dat Romeo
Mij komt verlossen? – dat zou vreeslijk wezen!
Zal ik niet stikken in dat graf, waarvan
De gore muil geen frissche lucht laat binnen,
Gesmoord daar sterven eer mijn Romeo komt?
Of, blijf ik leven – is 't niet zeer waarschijnlijk,
Dat 't gruwelijk besef van dood en nacht
Te samen met den schrik voor zulk een plaats, –
Als in een kript, een aloud doodenhuis,
Waar honderden van jaren al 't gebeente
Van al mijn voorvaadren werd saâmgepakt;
Waar Tybalt, bloedig, toch nog versch in de aarde,
Ligt rottend in zijn laken; waar, zegt men,
Op enkele uren 's nachts de geesten spoken; –
Laas, laas! is 't niet waarschijnlijk dan dat ik
Zoo vroeg ontwaakt, – in welke walm en stank
Een krijsching van alruinen, losgerukt,
Dat levenden het hoorend worden gek; –
O, wakker eenmaal, zal 'k niet zijn krankzinnig,
Omringd van die afgrijselijke angsten,
Verdwaasd gaan spelen met d' eerwaarde beendren,
Den half-verganen Tybalt plukken bloot?
En, razender, met een of ander been
Van 'n grooten voorzaat, of 't een knuppel was,
Mijn dolgeworden brein uiteen doen spatten?
O kijk, het dunkt mij, ik zie Tybalts geest
Naar Romeo aan 't zoeken, die hem 't lijf
Reeg aan de degenspits: – Sta, Tybalt, sta! –
Romeo, ik kom! ik drink u toe; mijn man. –
Zij werpt zich op het bed.

TOONEEL IV

Capulet's zaal.

Mevrouw Capulet en Voedster komen op.

mevrouw capulet Hier, neem die sleutels, haal meer kruien, minne.
voedster Uit 't bakhuis schreeuwen ze om dadels, kweeën.

Capulet komt op.

capulet Kom, v'ruit, v'ruit, v'ruit! daar kraait de tweede haan.

De morgenbel ging al, het is drie uur. –

Houd 't oog op de pasteien, Angeliek:

Kijk niet op kosten.

voedster Ga weg, gij pottekijker!

Ga maar naar bed of morgen is u ziek

Van al dat waken.

capulet Geen sikkepit. Wat! 'k waakte eertijds vaak

Een heelen nacht om minder, werd nooit ziek.

mevrouw capulet Ja, je waart een echte nachtvogel in je tijd;

Maar voor zulk waken zal ik waken nu.

capulet Een retenkijkster, een retenkijkster! – ,

Knechts komen op met spitten, blokken, manden.

Kerel,

Wat heb je daar?

eerste knecht 't Is koks-gerei, mijnheer; maar wat weet 'k niet.

capulet Maak haast, maak haast!

Eerste Knecht af.

haal droger blokken, jongen:

Roep Peter, hij zal wijzen waar ze zijn.

tweede knecht Zoo'n onbehouwen blok ben 'k niet, mijnheer,

En een als Peter hoeft 't mij niet te wijzen.

Af.

capulet Dat 's knap gezegd; een uitgeslapen rekel!

Wel, blok er maar op los! – Gansch bloed, 't wordt dag:

Zoo daadlijk komt de graaf hier met muziek,

Hij sprak er van, –

Muziek achter.

– daar hebben wij het al.

Min! – Vrouw! – Hola, hei! Minne, hoor je niet?

Voedster komt op.

Loop en wek Julia; – knap haar gauw op.

Ik rep me en babbel wat met Paris. – Haastig,

Maak voort; de bruidegom is al gekomen:

Maak voort, maak voort.

Af.

TOONEEL V

Julia's kamer; Julia op 't bed.

Voedster komt op.

voedster Op, meesteresje óp! – Julia! Warempel, zij: –
Kom, oilam! – jonkvrouw! – foei, jou luilak! –
Lievling, hoor es! – Mevrouw! hartje! kom, bruidje!
Wat, niet één woord? – Je neemt het er nu van;
Slaapt voor een week; 'k verzeker je, morgennacht
Zal er graaf Paris wel zijn rust aan wagen
Dat je maar weinig rust. – God helpe me,
Bij alle heiligen, hoe vast is ze in slaap!

Ik moet haar wekken, – Mevrouw, mevrouw, mevrouw!
Moet dan de graaf je in je bed verrassen,
Hij zou je wakker schrikken. Wat, nog niet?
Wat, klaar! in al uw kleeren! In slaap gevallen!
Ik moet haar wakker schudden. Jonkvrouw, jonkvrouw!
O, God, o, God! Help, help! mijn jonkvrouw 's dood!
Och got, och got, was ik maar nooit geboren!
Wat aqua vitae, gauw! Mijnheer! Mevrouw!
Mevrouw Capulet komt op.

mevrouw capulet Wat is dat voor lawaai?

voedster O, jammerdag!

mevrouw capulet Wat scheelt er aan?

voedster Kijk, kijk! o, wat 'n slag!

mevrouw capulet O, mij, o, mij! – mijn kind, al wat ik heb,
Kom bij, kijk op, of ik wil met je sterven! –

Capulet komt op.

capulet Schandaal! Breng Julia gauw; de bruigom kwam.

voedster Ze is dood, gestorven, dood; och got, och got!

mevrouw capulet O, God, o, God! ze is dood, ze is dood, ze is dood!

capulet Ha! laat me zien haar. – Wèg; helaas! ze is koud;

Haar bloed staat stil en stijf zijn haar gewrichten;

Al lang ontslipte 't leven aan haar lippen.

Dood ligt op haar, als vorst te vroeg gevallen
 Op 't liefste bloemetje van heel het veld.
 voedster O, dag, rampzalige dag!
 mevrouw capulet O, tijd van jammer!
 capulet Dood die haar nam en mij te schreien zette,
 Verlamt mijn tong en wil niet dat ik spreek.
Broeder Laurens en Paris komen op met muzikanten.
 broeder laurens Kom, is de bruid klaar om ter kerk te gaan?
 capulet Klaar om te gaan, maar om nooit weêr te keeren. –
 O, zoon, den nacht vooraf uw huwelijksdag
 Besliep de dood uw vrouw. – Zie haar daar liggen.
 Bloem als ze was, ontbladerd nu door hem.
 Dood is mijn schoonzoon, Dood mijn erfgenaam;
 Hij trouwde met mijn dochter. Ik wil sterven,
 Hem alles laten, al mijn hebben en houen,
 't Is alles voor den Dood, al voor den Dood.
 paris Verbeidde ik zoo lang het dagen van dees dag,
 En moet hij mij nu zulk een schouwspel geven?
 mevrouw capulet Vervloekte, onzalige, verfoeide dag!
 Ellendigst uur dat ooit de tijd nog zag
 Bij 't eindloos zwoegen langs zijn pelgrimsweg!
 Maar één, arm een, één arm beminlijk kind,
 Maar één verheuglijk iets, dat troost mij was,
 En uit mijn oogen stal 't de wreede dood!
 voedster O, jammer, jammer – jammervolle dag!
 O, allerjammerlijkste jammerdag,
 Dien ooit, dien ooit, dien ooit ik nog beleefde!
 O, dag! o, dag! o, dag! verfoeide dag!
 Nooit was een dag zoo zwart als deze dag!
 O, jammer, jammerdag!
 paris Bedrogen, rechteloos, gekrenkt, gehoond!
 Verfoeilijke dood, door jou bedrogen,
 Door jou, jouw wreedheid heel ter neêr geworpen! –
 O, liefde! o, leven! – Laas! Slechts liefde in dood!
 capulet Gebroken, reddeloos, geknauwd, gedood,
 Onhebbelijke tijd, wat kwaamt gij hier

Vermoorden, moorden onze plechtigheid? –
O, kind! o, kind! – mijn ziel en niet mijn kind!
Dood ben je, ach! – Helaas, mijn kind is dood!
Begraven alle vreugde nu mijn kind is dood!
broeder laurens Stil! Schaamt u; – niet in dergelijk verbijstren
Ligt het herstel voor uw verbijstering.
De Hemel en gij-zelve hadden deel
Aan deze maagd; nu heeft de Hemel 't al,
En des te beter is voor de maagd:
Gij kondt uw deel niet aan den dood onthouden,
De Hemel houdt het zijne in 't eeuwig leven.
Het hoogste wat gij zocht was haar verheffing,
Was 't niet uw hemel haar verhoogd te weten?
Wat weent gij dan haar ziende nu verhoogd
Boven de wolken, hoog als hemel zelf?
Gij lieft uw kind met zulk een kranke liefde,
Dat gij er gek van wordt, ziend' zij is wel:
Niet 't lang getrouwd zijn is de beste trouw,
Maar jong getrouwd te sterven in zijn trouw.
Staakt uw geweën en hecht uw roosmarijn
Aan dit schoon lijk, en naar 't gebruik het wil,
Draag haar ter kerke in haar fraaist gewaad;
Want schoon onze ijdele aard ons dwingt tot klacht,
De rede toch om onze tranen lacht.
capulet Elk ding dat dienen moest ons feest zoo schoon,
Verkeerde nu in een zwart rouw-vertoon:
Onze instrumenten tot zwaarmoedige klokken;
Ons bruilofts-moois tot een begraafnis-maal;
Ons plechtig trouw-gezang tot litanieën;
Ons bruids-gebloemt tot opschik voor een lijk;
Alles verkeerde tot het omgekeerde.
broeder laurens Ga binnen, heer; – en gij, mevrouw, met hem; –
Vertrek, heer Paris: – laat ieder zich bereiden
De schoone doode naar het graf te volgen.
De heemlen boven ons verstoord betrekken;
Weêrstreef niet langer om hun toorn te wekken.

Capulet, mevrouw Capulet, Paris en Broeder Laurens af.

eerste muzikant Waarachtig, wij kunnen onze instrumenten oppakken en gaan.

voedster Ja, goeie beste kerels, pak maar op;

Want naar ge ziet, 't is treurig hier gesteld.

Af.

eerste muzikant Ja, op mijn eer, met dit kon het beter gesteld zijn.

Peter komt op.

peter Muzikanten, o, muzikanten! »Mijn harte-lust! Mijn harte-lust!« O, als je me in 't leven wil houen, speel me »Mijn harte-lust!«

eerste muzikant Waarom »Mijn harte-lust!«?

peter O, muzikanten, omdat mijn hart uit zichzelf al speelt: »het hart is mij vol van last«. O, speel mij een vroolijke doodenmarsch om mij op te beuren.

tweede muzikant Geen doodenmarsch, wij : 't is nu geen tijd van spelen.

peter Dus, je wilt niet?

tweede muzikant Nee.

peter Ik zal je iets klinkends dan geven.

eerste muzikant Wat wil je ons geven dan?

peter Geen geld, op mijn woord, maar de muziek: ik zal je de fiedelstreek geven.

eerste muzikant Dan zal ik jou geven de greep.

peter Dan zal ik je stemmen en er de stok op leggen. Geen kwart noot scheld ik je kwijt. Ik zal je ré-en en fa-en; wil je dat op je balk schrijven?

eerste muzikant Wij laten jouw ré-en en fa-en op onze balk niet schrijven.

tweede muzikant Steek als 't je blijft, je priem op en breng je verstand naar voren.

peter Heb met mijn verstand dan van doen. Ik zal je doorpriemen met woorden van staal en mijn stalen priem opbergen. – Antwoord mij, wanneer ge kerels zijt:

Als droefheid ons het hart maakt bang

En smart ons nijpt of nederdrukt,

Muziek dan met haar zilvren klank

Waarom »zilvren klank« waarom »muziek met haar zilvren klank«?

Wat zegt gij ervan, Simon Kattepees?

eerste muzikant Wel, menheer, omdat zilver zoo'n zoete klank geeft.

peter Vrij aardig; wat zegt gij ervan Huig Reebek?

tweede muzikant Ik zeg – »zilvren klank«, omdat muzikanten klank maken voor zilver.

peter Ook vrij aardig! – En wat zegt gij, Jacob Toonpost?

derde muzikant Waarachtig, ik weet niet wat te zeggen.

peter O, ik scheld het jou kwijt; jij bent de zanger; ik zal het zeggen voor jou. Het is »de muziek met haar zilvren klank« omdat muzikanten nooit goud kunnen laten klinken.

Muziek dan met haar zilvren klank

Te hulp ons snelt, aan 't leed ontruikt.

Af.

eerste muzikant Wat een pestkop is diezelfde schavuit.

tweede muzikant Hang hem, Jaap! Kom, trekken wij hier binnen; om te wachten op de huilebalken en te blijven voor het eten.

Af.

vijfde bedrijf

TOONEEL I

Mantua. – Een straat.

Romeo komt op.

romeo Wanneer 'k de toovrige waarheid der slaap
Gelooven mag, voorspellen mij mijn droomen
Dat 't een of ander blijde nieuws mij wacht:
Mijn boezems heer zit luchtig op zijn troon;
En heel den dag een ongewone geest
Onttilt den grond mij met vroolke gedachten.
Ik droomde dat mijn vrouwe binnentrad
En dood mij vond. – Hoe zonderling het is,
Dat droomen aan een doode 't denken laten! –
Zij kuste mij haar adem in de lippen,
En ik herleefde en ik was een keizer.
Ach, mij! hoe zaalg is 't, liefde-zelf te hebben,
Waar reeds haar schaduwbeelden zijn zoo heerlijk!

Balthazar komt op.

Nieuws van Verona! – Wat nu, Balthazar?
Hebt gij geen brieven voor mij van den broeder?
Hoe vaart mijn vrouw? en is mijn vader wel?
Hoe maakt 't mijn Julia? vraag ik maar weêr;
Daar niets verkeerd kan zijn, als zij is wel.
balthazar Dan is zij wel, en niets verkeerd kan zijn.
Haar lichaam slaapt in Cap'lets monument,
En haar onsterflijk deel met englen leeft.
Ik zag haar in 't familie-graf gelegd
En joeg met post-haast om het u te melden.
O, duid dit slechte nieuws mij toch niet euvel,
Daar ik u naar uw orders diende, heer.

romeo Is het er zoo mee? dan, 'k trotseer u, sterren!
Gij weet waar 'k woon: haal mij papier en inkt,
En huur postpaarden; ik wil weg van avond.
balthazar Heer, wat ik bidden mag, bewaar geduld:
Gij ziet zoo bleek en wild, het doet mij vreezen
Dat een ramp u dreigt.
romeo Sst, gij bedriegt u:
Verlaat mij nu, en doe wat ik u zeg.
Hebt gij geen brieven voor mij van den broeder?
balthazar Neen, goede heer.
romeo Doet niets: ga nu maar heen,
En huur die paarden; daadlijk kom ikzelf. –
Balthazar af.
Wel, Julia, vannacht zal 'k bij u liggen.
Laat me naar middlen zoeken: – o, onheil,
Hoe vlug beheerscht gij een vertwijfeld brein!
'k Herinner mij een apotheker, hij
Moet ergens wonen hier; hij trof mij laatst,
Terwijl hij kruiden schiffte, door zijn lompen,
Zijn borstelige brauwen; z'n blik was hol;
De ellende had hem tot op 't been verknaagd:
En in zijn sjofele winkel hing een schildpad,
Een droge krokodil en andre vellen
Van visch-gedrochten; op zijn planken
Een schunnig zoodje van gebruikte doozen,
Groen-aarden potten, blazen, mufte zaden,
Verward bindtouw en dorre bloem-rozetten
Zwierf hèn en dèr en maakte wat vertoon.
Ziende die armoe, zei ik tot mijzelfven –
Als een in Mantua vergif had noodig
Op welks verkoop de doodstraf is gesteld,
Zou deze hongerlijer 't hem wel leevren.
O, die gedachte ging mijn nooddruft voor,
Nu zal diezelfde schooier 't mij verkoopen.
Herinner ik mij goed, is dit het huis:
Maar wijl het feestdag is, is 't hok gesloten:

Hei, hola, apotheker!

Apotheker komt op.

apotheker Wie roept zoo luid?

romeo Kom buiten, man – Ik zie, gij zijt behoeftig;

Wacht, hier zijn veertig ducaten: schaf mij

Een grein vergif; zulk een snel werkend goedje

Wat zich verspreidt door al de aderen,

Zoodat na 't innemen 'n levenszat man

Er dood van valt en dat de tronk zijn adem

Zoo woest uitzendt, als 't plots ontvlammend kruit

Den schoot uitwolkt van een fataal kanon.

apotheker Zoo'n medicijn des doods bezit ik; maar

Mantua's wet straft met den dood 't verkoopen.

romeo Hoe gij zoo naakt en zoo berooid, vreest gij

Te sterven? hongersnood huist in uw kaken,

De druk en kommer zieltoogt in uw oogen,

Verachting en armoe hangt op uw rug;

De weerd is niet uw vriend, noch 's werelds wetten:

De wereld schaft geen wet u rijk te maken;

Wees dus niet arm, verbreek de wet, neem dit.

apotheker Mijn armoe enkel, niet mijn wil, stemt toe.

romeo 'k Betaal uw armoe enkel, niet uw wil.

apotheker Vermeng dit met welk vocht gij zult verkiezen

En drink het; en, al waar de levenskracht

Van twintig menschen de uwe, 't hielp u weg.

romeo Daar is uw goud, voor menschenzielen giftiger,

Meer moorden doende in deze vunze wereld

Dan de arme brouwsels die gij niet moogt slijten:

Ik ben 't die u vergif gaf, gij mij niet.

Vaarwel; koop voedsel, zet u in het vleesch. –

Kom, hart-verkwikking, gif niet, gaan wij nu

Naar Julia's graf; want daar moet 'k drinken u.

Af.

TOONEEL II

Broeder Laurens' Cel.

Broeder Johannes komt op.

broeder johannes Heilige broer van Franciscus! hola broeder!

Broeder Laurens komt op.

broeder laurens Dit moet de stem van Broêr Johannes zijn. –

Welkom van Mantua; wat zegt Romeo?

Of schreef hij zijne meening? laat mij lezen.

broeder johannes Gegaan zijnde om een barrevoeter broeder,

Een onzer orde, als reisgenoot te vragen,

Die hier in stad de lijdenden bezoekt,

En hem gevonden hebbend, de stads-speurders,

Oordeelden het verdacht, ons zijn in 'n huis,

Waar de besmettelijke pest in heerschte,

Weêrhielden ons, verzegelden de deuren;

Zoodat ik niet naar Mantua kon reizen.

broeder laurens Wie heeft mijn brief gebracht naar Romeo dan?

broeder johannes Ik kon hem niet verzenden, – hier 's hij weêr. –

Noch 'n bode krijgen die hem u wou brengen,

Zoo angstig waren allen voor besmetting.

broeder laurens Rampzalig toeval! bij mijn broederschap,

De brief was niet gering, maar ernstig zeer,

Van duur gewicht en die nalatigheid

Kan groot kwaad stichten. Broeder Johannes,

Haal mij een breekijzer en breng 't mij daadlijk

In mijn cel.

broeder johannes Ik zal er voor zorgen, broeder.

Af.

broeder laurens Nu moet 'k alleen gaan naar het monument;

Binnen drie uur zal Julia ontwaken:

De schoone zal wel tieren dat Romeo

Geen tijding heeft gekregen van dit alles;

Doch ik zal schrijven weêr naar Mantua,

En houd haar in mijn cel tot hij komt zelf.
Arm levend lijk, gesloten in 'n gewelf!
Af.

TOONEEL III

Een Kerkhof; waarop een Monument behoorend aan de Capulets.

Paris en zijn lijfknaap, dragend bloemen en een toorts komen op.

paris Geef mij je toorts, knaap: ga, en sta terzij; –
Blusch haar maar uit, ik wil niet zijn gezien.

Leg je languit onder die taxis-boomen,
Het oor dicht aan den hollen grond gedrukt;
Zoo komt geen enkele voet 't kerkhof betreên,
De grond los zijnde, onvast door 't kuilen graven,
Of gij zult 't kunnen hooren: fluit dan naar me,
Als een signaal dat gij wat naadren hoort.
Geef mij die bloemen. Doe naar mijn woorden; ga.
knaap 't Beangstigt mij bijna zoo alleen te zijn
Hier op het kerkhof; toch wil ik het wagen.

gaat terzij

paris Lieflijke bloem, 'k strooi bloemen op uw sponde,
Uw bruidsbed, ach, bewulfd door stof en steen,
Dat 'k besproeien wil ter nachtelijke stonde,
Als 't water faalt ter bron, met zilt geweest:
Zoo zal ik plechtig rouwen elken nacht
U wijden bloem en traan in stille klacht!

De jongen fluit.

De jongen geeft het sein, er nadert een.
Wat voor vervloekte voet doolt hier verloren,
Komt in mijn rouw- en liefde-dienst mij storen?
Wat, met een toorts? – Nacht, berg me voor een wijl. *gaat terzij*
Romeo en Balthazar komen op met een toorts, houweel enz.

romeo Geef mij het wrikijzer en dat houweel.
Hier, neem dien brief: tracht morgenochtend vroeg
Hem af te geven aan mijn heer en vader.
Reik mij het licht. 'k Beveel u bij uw leven,
Wat gij ook hooren of zien moogt, blijf afstandig,
En kom mij in mijn gang niet onderbreken.

Waarom ik in dit doodsbed nederdaal
Is, eensdeels, om mijn vrouws gelaat te zien;
In hoofdzaak echter om een kostbren ring
Te ontnemen aan haar vinger; 'n ring die mij
Voor 'n diêr gebruik moet dienen. Ga dus, ga:
Doch als gij, achterdochtig, keert, bespiedt
Dat wat ik verder ben van plan te doen,
Bij God, ik scheur je in stukken, lid voor lid
En strooi die op dit gulzig kerkhof rond.
Het oogenblik is woest, mijn opzet wild,
Veel grimmiger en veel ontembaarder
Dan hollige tijgers zijn, of zee die kookt.
balthazar Ik zal wel gaan, heer, en niet hindren u.
romeo Dus toont ge mij uw vriendschap. Aanvaard dit:
Leef, wees gezegend: Vaarwel, beste kerel.
balthazar En niettemin, 'k ga hier niet ver van daan:
Zijn uitzicht geeft mij vrees, zijn plan argwaan.
gaat terzij

romeo Gemeene muil, gij ingewand des doods,
Die zwolg de kostelijkste aardsche bete,
Zoo dwing ik u de rotte kaken open,
En stop u, tartend, nog meer voedsel toe.

breekt de deur open

paris Dat 's die verbannen trotskop Montagu,
Die mijn liefs neef versloeg, – door welk verdriet
Het schoone schepsel, ondersteld wordt, stierf, –
Hij keerde voor een laag en schandelijk schennen
Der kalme dooden: ik neem hem gevangen.

naar voren komend

Halt met uw onguur werk, gij Montagu.
Moet wraak nog verder reiken dan de dood?
Gevonnisd booswicht, 'k leg de hand op u:
Gehoorzaam mij en volg; want gij moet sterven.
romeo Dat moet ik inderdaad; daartoe kwam 'k hier,
Nobel jongmensch, terg geen wanhopend man;
Vlucht heen en laat mij: denk om dees geganen;

Laat ze u tot afschrik zijn. Jongman, ik smeeke,
Stapel geen andre zonde op mijn hoofd
En drijf mij niet tot 't uiterst: O, ga heen!
Bij God, ik heb u liever dan mijzelf,
Ik kwam gewapend hier, tegen mijzelf:
Mar niet, ga heen; leef en vertel nadien,
Dat een genadig gek u bad te vliên.
paris Ik wedersta al dat beroep op mij,
En neem u als een boosdoener in hechnis.
romeo Wat, wilt ge tarten mij? Pas op dan, knaap.
Zij vechten.
lijfknapp O, Heer, zij vechten: ik de wacht ga halen.
Af.
paris O, 'k ben verslagen! *valt* Indien gij meêlij hebt,
Open het graf, leg mij bij Julia.
sterft
romeo Dat zal ik doen. – Laat mij zijn trekken lezen:
Mercutio's bloedverwant, d'eedle graaf Paris!
Wat zei mijn knecht, toen mijn bezwaarde ziel
Ter rit naar hier slecht hoorde? Naar ik meen
Hij zei dat Paris Julia trouwen ging:
Zei hij zoo niet? of droomde ik het zoo?
Of was ik gek, toen ik hem hoorde spreken
Van haar en dacht 't was zoo? – O, geef me uw hand
Gij, opgeschrevene als ik in 't onheils-boek!
In een triomf-graf ga ik u begraven.
Een graf? o, neen, een glazen dom, jong man,
Want hier ligt Julia, wier schoonheid maakt
Dit wulfsel tot een feestlijk helle zaal.
Lig, doode, daar, door een dood man besteld.
Legt Paris in het monument.
Hoe dikwijls, voor het oogenblik van sterven,
Zijn menschen vroolijk! wat verplegers noemen
't Opflikkren voór den dood; o, hoe kan 'k dit
'n Opflikkren noemen? o, mijn lief! mijn vrouw!
Dood, die de honing van uw adem roofde,

Verkreeg geen macht nog over uwe schoonheid:
Ge werdt nog niet veroverd; schoonheids kleur
Is blozend nog uw lippen en uw wangen,
't Bleek vendel van den dood drong niet tot daar. –
Tybalt, ligt gij daar in uw bloedig laken?
O, kan ik hooger gunst aan u bewijzen,
Dan met de hand die sneed uw jeugd in twee,
Te klieven hem die u tot vijand was?
Vergeef mij, neef! – O, dierbare Julia,
Hoe zijt gij nog zoo mooi? – Zal ik gelooven
Dat wezenlooze dood verliefd kan zijn;
En dat 't afschuwlijk mager monster u
In duister houdt gesloten tot zijn boel?
Uit angst daarvoor wil 'k altijd bij u wezen,
En nimmer uit dit nachtpaleis van schaduw
Vertrekken meer; hier, hier, wil ik verblijven
Met wormen die uw kamerjuffers zijn;
O, hier mijn eeuwige rustplaats vestigen,
En 't juk afschudden der ón-gunstige sterren
Van dit weerd-zat vleesch. – Oogen, zie voor 't laatst!
Omhels nog eenmaal, armen! en, lippen, gij
Deuren voor adem, zegel met een kus
Een datumlooze koop met slok-al Dood!
Kom, bittere gids, kom, wansmaaklijk geleider,
Gij hopelooze loods, stuur met een ruk
Recht op de klip aan 't zeeziek-moede schip!
Dit aan mijn liefste! – *drinkt* – O, brave apotheker,
Je drank werkt vlug! – Dus met een kus ik sterf.
sterft

*Broeder Laurens komt op met een lantaar, breekijzer en spade aan den
anderen kant van het kerkhof.*

broeder laurens Sint Franciscus help mij! hoe vaak van nacht
Mijn oude voeten over graven vielen! –
Wie daar!

balthazar Hier, 'n vriend en een die u goed kent.

broeder laurens God zal u zegnen! Zeg mij, goede vriend,

Wat toorts is daar? die ijdellijk bijlicht?
 Aan worme' en blinde schedels? Zie ik goed,
 Dan brandt ze in 't monument der Capulets.
 balthazar Zoo is het, vrome heer; daar is mijn meester,
 Een dien gij liefhebt.
 broeder laurens Wie is 't?
 balthazar Romeo.
 broeder laurens Hoe lang is hij reeds daar?
 balthazar 'n Vol half uur.
 broeder laurens Ga met mij in het graf.
 balthazar Ik durf niet, heer.
 Mijn meester weet niet beter of ik ging,
 En dreigde mij verschrikkelijk met dood,
 Indien ik bleef zijn plannen af te kijken.
 broeder laurens Blijf dan, ik zal alleen gaan. – Vrees bevangt me;
 'k Vrees zeer, iets naars, iets schriklijks gebeurde.
 balthazar Toen 'k bij den taxisboom te slapen lag,
 Droomde ik, mijn meester en een ander vochten,
 En dat mijn meester dien versloeg.
 broeder laurens Romeo! –
naar voren komend
 Helaas, helaas! wat zijn dat voor bloedplassen,
 Daar op den steenen dorpel van het graf? –
 En wat beduien die losse, morsige zwaarden,
 Wankleurig liggend bij dit vrede-huis?
treedt in het graf
 Romeo! O, bleek! – wat nog? wat, Paris ook?
 En nat van bloed? – Ach, welk onzalig uur
 Heeft aan dit jammerlijk gebeuren schuld! –
 Zie, zij verroert zich.
Julia ontwaakt.
 julia O, troostend broeder! waar is hij, mijn heer?
 'k Herinner mij zeer goed waar ik moest wezen,
 En hier ben ik. – Waar is mijn Romeo nu?
geluid buiten
 broeder laurens Ik hoor daar wat. – Mevrouw, kom uit dat nest

Van dood en schijnslaap en aanstekelijkheid;
Een hooger macht die niemand wederstaat,
Werkte ons plan tegen: – Kom, ga hier van daan.
Daar ligt uw echtgenoot dood aan uw borst;
Daar Paris ook: – Kom mee, ik zal u stellen
Onder de hoede van zeer heilige nonnen:
Vraag niet, verspil geen tijd, de wacht is komend;
Kom, beste Julia. – *geluid weêr* – 'k Durf niet langer blijven.
Julia Ga gij maar heen, ik wil niet hier van daan –
Broeder Laurens af.

Wat 's dat? – Een kroes geklemd in m'n trouw lief's hand! –
Vergif, naar 'k zie, deed hem ontijdig sterven. –
O, gierigaard! o, alles opgedronken,
Geen enkele, vriendelijke drop voor mij,
Om je te volgen? – 'k zal je lippen kussen;
Misschien bleef er wat gif genadig hangen,
Genoeg verkwikking nog om mij te doden.
kust hem

Je lippen zijn nog warm.
eerste wacht *buiten* Zeg, knaap! waarheen?
Julia Ja, leven? – Laat 'k kort zijn. – O, dolk van pas!
grijpt Romeo's dolk
Daar is de schede! *doorsteekt zich* roest daar, laat mij sterven.
valt op Romeo's lichaam, sterft
De Wacht komt op met den lijfknaap van Paris.
knaap Dit is de plaats; daar, waar de toorts nog brandt.
eerste wacht De grond is vol van bloed: laat eengen uwer
't Kerkhof doorzoeken; vat alles wat gij vindt.
Eenigen af.

't Is om te schreien! hier de graaf verslagen;
En Julia bloedend, warm nog, pas gestorven,
Die hier twee dagen reeds begraven lag. –
Ga, meld 't den prins, – loop om de Capulets, –
Wek gauw de Montagu's, – laat meerdren zoeken. –
Eenige andren af.

Wij zien den grond waarop die jammer leit;

Maar d'echte grond van al die wee en jammer
 Valt zonder feitenkennis niet te ontdekken.
Eenige Wachten komen op met Balthazar.
 tweede wacht Hier is Romeo's knecht; gevat op 't kerkhof.
 eerste wacht Houd hem gevangen tot de prins hier is.
'n Paar andre Wachten komen met broeder Laurens.
 derde wacht Hier is een broeder, die beeft, zucht en schreit:
 We ontnamen dit houweel hem en die spa,
 Toen hij langs dezen kant van 't kerkhof sloop.
 eerste wacht 'n Verdacht geval: bewaak den broeder ook.
De Prins komt op.
 prins Wat voor een ongeluk verrees zoo vroeg.
 En roept ons-zelf uit onze morgenrust?
Capulet, mevrouw Capulet en andren komen op.
 capulet Wat mag beduiden dit gekrijsch rondom?
 mevrouw capulet 't Gepeupel in de straat krijt »Romeo«,
 Die »Julia«, die »Paris«, allen rennen
 Met open schreeuwmond naar ons monument.
 prins Welke is de schrikmaar die ons oor ontstelde?
 eerste wacht Hoogheid, hier ligt graaf Paris neêr, verslagen;
 En Romeo dood; en Julia die reeds dood was,
 Warm nog en andermaal gedood.
 prins Zoek, speur, vind uit hoe dat gemoord geschiedde.
 eerste wacht Hier is een broeder, daar is Romeo's knecht,
 Met 't werktuig dat op hen gevonden werd
 En dienst deed om dit doodenhuis te openen.
 capulet O, heemlen! – O, vrouw, wat bloedt ze onze dochter!
 Die dolk vergiste zich, – want, zie, het huisje
 Is ledig op den rug van Montagu,
 Is misgestoken in mijn dochters boezem.
 mevrouw capulet O, mij! 't gezicht van dood komt als een bel,
 Mij manend dat ik oud word en moet sterven.
Montagu komt op en andren.
 prins Kom, Montagu; wel waart gij tijdig op,
 Te zien hoe vroeg uw zoon en erf ligt neêr.
 montagu Laas, mijn leenheer, mijn huisvrouw stief van nacht;

't Verdriet om haar zoons banning brak haar 't hart.
Wat andre smart beloert mijn ouderdom?
prins Aanschouw, en zie het hier.
montagu O, gij, stomling! wat zijn dat voor manieren,
Uw oude vader voor te gaan naar 't graf?
prins Verzegel voor een wijl den mond der smaad,
Tot wij de raadselen verklaren kunnen,
Hun bron uitvinden, oorsprong, waar verloop;
Dan wil ikzelf u voorgaan in het klagen
En u ten einde leiden: Draag zoo lang,
En onderwerp het lijden aan het dulden. –
Breng vóór ons hen op wie verdenking ligt.
broeder laurens Ik ben de ergste, schoon het minst bij machte,
Het meest verdacht, dewijl en tijd en oord
Mij om dit gruwelijk gemoord belasten;
Hier sta ik, aangeklaagd en zuiver toch,
En vonnissend mij-zelf, mij-zelf vrijsprekend.
prins Verklaar ons kortlijk wat gij weet in deze.
broeder laurens Ik zal niet lang zijn, want mijn korte adem
Is niet zoo lang als een gerekt verhaal.
Romeo, daar dood, was Julia's echt man;
En zij, daar dood, was Romeo's ware vrouw:
Ik trouwde ze en hun heimlijke trouwdag
Was Tybalts sterfdag, wiens ontijdige dood
Den bruidegom-van-één-uur van hier verbande;
Daarom en niet om Tybalt, Julia leed.
U, om haar aan die ban der smart te ontheffen,
Verloofde, zou met dwang haar aan graaf Paris
Verbonden hebben: – dus komt zij tot mij
En gansch verwilderd, bidt zij mij om 't middel
Haar van dit tweede huwlijk te verlossen,
Of in mijn cel zou zij zichzelf dooden.
Toen gaf ik haar, gemachtigd door mijn kunst,
Een slaapdrank; die op haar de werking had
Die ik beoogde, want hij vormde haar
Tot 'n beeld des doods. Terzelfder tijd schreef ik,

Aan Romeo, dat hij hier heen zou komen,
Zoodra die bange nacht er was, om mede
Haar uit 't geleende graf te helpen halen,
Op 't tijdstip dat het middel niet meer werkte.
Maar die den brief moest brengen, Broêr Johannes,
Toevallig werd belemmerd, gisternacht
Gaf hij den brief mij weêr. Toen, gansch alleen,
Op 't vastgestelde uur van haar ontwaken,
Kwam ik haar halen uit 't familie-graf,
Bedoelend haar te bergen in mijn cel
Tot ik geschikt naar Romeo kon zenden:
Maar toen ik kwam, een paar minuten vroeger
Dan zij ontwaken moest, lag daar ontijdig
De edele Paris, trouwe Romeo dood.
Ze ontwaakte en ik verzocht haar mee te gaan,
En zich aan 't werk des hemels te onderwerpen:
Maar toen joeg mij gedruisch heen uit het graf,
En zij, in wanhoop weg, wou niet van daar;
En heeft naar 't schijnt zichzelf geweld gedaan.
Dit alles weet ik; wat 't huwlijk aangaat,
Haar min was in 't geheim. Mocht door mijn schuld
't Verkeerd gelopen zijn, laat mijn oud leven
Een paar uur voór zijn tijd geofferd worden,
Laat al de strengheid van de wet mij treffen.
prins Wij kenden steeds u als een heilig man –
Waar 's Romeo's knecht? wat heeft hij ons te melden?
balthazar Ik bracht van Julia's dood mijn heer de tijding;
Toen joeg hij postsnel zich uit Mantua
Tot aan dees plek, dit zelfde monument.
Dien brief gaf hij vooraf mij voor zijn vader;
Hij dreigde mij met dood, als 'k binnendrong,
Als ik niet henen ging en hem daar liet.
prins Geef mij den brief, ik wil hem zelf inzien. –
Waar is de lijfknaap die de wacht opriep? –
Wat had uw meester daar van noode, jongen?
knaap Hij kwam met bloemen voor het graf der jonkvrouw,

Beval me op hem te wachten en zoo deed 'k:
In eens kwam een met licht het graf te openen,
En dadelijk vocht mijn meester dan met hem;
Toen liep ik weg en heb de wacht geroepen.
prins De brief maakt waar de woorden van den broeder,
't Verloop der liefde, van haar dood de tijding:
En hier hij schrijft, dat hij 't vergif zich kocht
Van 'n armen apotheker, en in dit graf
Kwam sterven om bij Julia te liggen.
Waar zijn die twee? Capulet! Montagu!
Zie, wat een geesel uwe haat kastijdde,
En hoe de Hemel middel wist te vinden,
En uw verheugenis door liefde doodde;
En ik, oogluikend bij uw veete, spilde
'n Verwanten-paar: – zoo wordt een elk gestraft.
capulet O, broeder Montagu! geef mij uw hand:
Laat dit mijn dochters erfgoed zijn, meer kan
'k Niet vergen.
montagu Maar ik kan meer u geven:
Ik wil haar standbeeld zetten in puur goud;
Opdat zoo lang Verona draagt dien naam,
Niet één beeld toonen zal de wederga
Der trouwe en standvastige Julia.
capulet Gepaard zij liggen zullen in ornaat;
Beweenenswaardige offers onzer haat!
prins In doffe vrede breekt de morgen aan;
De zon houdt smartelijk zijn aanschijn af.
Ik laat u in uw droef bespreken gaan;
Vergiffenis wacht somgen, andren straf:
Want nooit was een verhaal vol jammer zoo,
Als dit van Julia en haar Romeo.
Af.

Romeo en Julia in de vertaling van Jac van Looy uit 1910. De uitgave van deze tekst is mede geïnitieerd door Maureen Teeuwen en digitaal ingevoerd door Alfons Dekker.

William Shakespeare was een Engels toneelschrijver en dichter die leefde tussen 1560-1620. Over de werkelijke identiteit wordt nog steeds getwist. Shakespeare schreef 38 toneelstukken. Daarnaast schreef hij 154 sonnetten en een aantal langere gedichten.

Toneelwerk

Tragedies

Titus Andronicus – 1593/1594
*Romeo en Julia** – 1595/1596
Julius Caesar – 1599
*Hamlet** – 1600/1601
*Othello** – 1604
*King Lear** – 1605
Macbeth – 1606
Antony en Cleopatra – 1606/1607
Timon van Athens – 1607/1608
Coriolanus – 1607/1608

Komedies

De klucht der vergissingen – 1592-1594
Het temmen van de feeks – 1593/1594
De twee edellieden van Verona – 1594
Veel gewin, geen gemin – 1594/1595
Een midzomernachtsdroom – 1595/1596
De koopman van Venetië – 1596/1597
De vrolijke vrouwtjes van Windsor – 1597 – revisie ca. 1600/1601
Veel leven om niets – 1598/1599
Zoals u wilt – 1599
Driekoningenavond – 1601/1602
Eind goed, al goed – 1602/1603
Maat voor maat – 1604

Historische stukken

Eerste deel van Koning Henry VI – 1589/1590 – revisie 1594/1595
Tweede deel van Koning Henry VI – 1590/1591

Derde deel van Koning Henry VI – 1590/1591
Richard III – 1592/1593
Edward III – 1592-1595 – auteurschap onzeker
King John – 1594-1596
Richard II – 1595
Eerste deel Henry IV – 1596/1597
Tweede deel Henry IV – 1598
Henry V – 1599
Troilus en Cressida – 1601/1602
Henry VIII – 1612/1613 – i.s.m. John Fletcher

Romantische stukken

Pericles – 1607/1608
Cymbeline – 1609/1610
Een winteravondsprookje – 1610/1611
*De storm** – 1611

Jacobus Jac van Looy (Haarlem, 1855-1930) was een Nederlands schrijver en schilder. Zijn schrijfwerk bestaat uit verhalen, romans, gedichten, schetsen, brieven en vertalingen. Hij werd vooral bekend door zijn autobiografische trilogie *Jaapje* (1917), *Jaap* (1923) en *Jacob* (1930), waarin hij zijn jeugd jaren beschreef. Voor het toneel vertaalde hij zes stukken van William Shakespeare.

Van Looy vertaalde Shakespeare 'op *zijn* persoonlijke manier: met *zijn* woorden *zijn* zinsbouw, *zijn* stemming en *zijn* zielsbeweging.' Dit persoonlijk stempel lag de toneelspeler Eduard Verkade buitengewoon goed, want hij zocht een toneeltekst waarmee hij iets kon doen: Die Burgersdijsche beviel me niet. Waarom? Omdat, als je die zegt, je haast vanzelf in een dreun valt. Misschien lijkt u die Van Looy wat moeilijk. Om te lezen wel, zo goed als de Engelsche, maar voor het tooneel valt dat mee. Als je deze met begrip zegt, heb je vanzelf de juiste accenten.' Verkade wist uit ervaring dat de taal en het ritme van Van Looy hem steunden. Zoals Verkade het zelf altijd zei: 'Van Looy heeft de stouw van Shakespeare.'

Uit: *Eduard Verkade – Mevrouw Verkade-Cartier van Dissel*, 1978, De Walburg Pers Zutphen

Shakespeare vertalingen van Van Looy

Macbeth – 1900

*Hamlet** – 1907

*Romeo en Julia** – 1910

*Naar Het U lijkt** – 1915

Een midzomernachtsdroom – 1925

De koopman van Venetië – 1935 ongepubliceerd

*teksten verschenen bij De Nieuwe Toneelbibliotheek